

विनय 'महावग्ग' पालि कथं

बुद्धयात् गथे

म्हसीकेगु?

—अनागारिका उत्पलवर्णा

Dhamma.Digital

बुद्धयात

गथे

म्हसीकेगु ?

अनुवादिका:

अनागारिका उत्पलवर्णा

Dhamma.Digital

प्रकाशकः

हिराकानी मुद्रका

नाग बहाः, ललितपुर, नेपाल ।

स्थापां पिहां वःगु १९९९]

[मू १।५०

प्रकाशकः

हिराकाजी सुइका,
नाग बहाः, ललितपुर, नेपाल ।

बुद्ध संवत्	— २५१६
नेपाल संवत्	— १०९३
विक्रम संवत्	— २०२९
ईसवी संवत्	— १९७३

Dhamma.Digital

थाकूः-

“अरनिको प्रेस”

गाबहाल टोल, बुबहाल, ललितपुर ।

फोन नं. २१२५९

गुम्ह गुरुमामं जितः धर्म्य् दीक्षित याना
धर्मया सवाः थुइका पलाः थाते लाका बिया
बिज्यात, उम्ह गुरुमां “दो पञ्जाचारी,
खेमाराम, बर्मा” यात सादर समर्पित ।

जिगु खँ:

थ्व सफू जिगु न्हापांगु कुतः कथं पिहाँ वया च्वन । खःतु, थ्व जिगु मौलिक अनुवाद हे धाये मज्यू, अध्ययनया सिलसिलाय् भाय् हचु हचु यंका तयागु । थःहे पाजु, गुम्ह बुद्ध-धर्मया सफू प्रचार प्रसारय् व प्रकाशनय् अप्वः मन हचःम्ह खः, हिराकाजी सुइकां 'छुं छापे यायेगु दःसा जिं छापे याके हति' धाःगु न्यना 'थःगु प्रयास छाया सुचुका तये, पिकाये माली का' धइगु मती याना संगोधन व साफि यायां यंका । कापी प्रेसय् थ्यन । बुलुहुँ ज्या शुरू जुल । प्रुफ् स्वयेगुली श्रद्धेय भन्ते ज्ञानपूर्णकं ग्वाहालि याना बिज्यात । उखे थुखे ब्वाँय् जुया ब्यवस्था यायेगुली पाजुं । हानं भितुना च्वया श्रद्धेय भन्ते सुदर्शनं सासः थकया बिल ।

थुकथं थ्व सफू छल्पोल व छिकपिनि न्ह्योने तिसकं दं वया च्वन । ब्वमिपिसं थुकी लुकुबिना बुद्धयात म्हसीका काये फत धाःसा जिगु थ्व न्हापांगु क्षुद्र प्रयास सफल जुल भालपी ।

अन्तय् ग्वाहाली ब्यूपि, हःपा ब्यूपि व थाकू परिवार सकलयात धन्यवाद दे छाया जिगु खँ क्वचायेका छ्वया च्वना । अस्तु ।

पुल्चोक, पाटन ।

-अनुवादिका

फागु-पुन्ही, चिल्ला थ्व

Dhamma.Digital

भित्तुना

“बुद्धयात गथे म्हसीकेगु?” बुद्धत्व प्राप्ति निसें धर्म प्रचारया क्रम तक बांलाक सलललं न्ह्याःगु बुद्ध व बुद्धया धर्म प्रचारया बाखँ खः । थुकथं थ्व बुद्ध-जीवनी खः, तर अये नं थ्वया थःगु हे विशेषता दु, छायाःसा थ्व प्राचीन परम्पराया शैली व अभिव्यंजनाय लिधना च्वंगु दु । भाषाया शुद्धता व अनुवादया विश्वस्तता थ्व सफूया मेगु विशेषता खः । उर्कि थुजागु हे बुद्ध व बुद्ध-धर्म सम्बन्धी प्रसंगया सूत्र अथवा भाणवार अनुवाद जुजुं प्रकाशित जुजुं वंसा साब ज्यू धका थ्व न्हापांगु अनुवाद स्वया भित्तुनेगु तःसकं ल्वः ताया ।

आनन्दकुटी विद्यापीठ **सुदर्शन**
स्वयम्भू ।

विषय-सूचि

१-महाखण्डक

कथा वस्तुः	पौ-ल्याः
१) बोधि कथा	१- ४
२) अजपल कथा	५- ६
३) मुञ्जलिन्द कथा	६- ७
४) राजायतन कथा	६- ९
५) ब्रह्मयाचन कथा	९-२१
६) पंचवर्गीय कथा	२१-४०
७) प्रब्रज्या कथा	४०-५३
८) मार कथा	५३-५५
९) प्रब्रज्या व उपसम्पदा कथा	५५-५७
१०) द्वितीय मार कथा	५७-५८
११) भद्र-वर्गीय वस्तु	५८-६०
१२) उरुवेल प्रातिहार्य कथा	६१-८८
१३) बिम्बिसार समागम कथा	८८-९८
१४) सारिपुत्र मौद्गल्यायन प्रब्रज्या कथा	९९-११०

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स
वस्पोल भगवान् अरहत् सम्यक् सम्बुद्धयात नमस्कार

(१) महाखन्धक

१- बोधि कथा

उगु समयय् भगवान् बुद्ध न्हापां अभिसम्बुद्धत्व (बोधिज्ञान) प्राप्त याना उरुवेलाय् नेरञ्जरा खुसी सिथय् बोधिवृक्ष मूलय् विहार याना बिज्यानाच्चन । भगवान् बुद्ध बोधिवृक्ष मूलय् विमुक्ति (अरहत् फल) सुख अनुभव यायां छगू हे आसनं न्हेन्दु यंकं च्वना बिज्यात । अबले भगवान् बुद्धं चान्हेसिया प्रथम यामय् प्रतीत्य समुत्पादयात अनुलोम प्रतिलोम कथं (च्वनिसें क्व थ्यंक क्वनिसें च्व थ्यंक) विचार याना बिज्यात—

“अविदद्याया प्रत्ययं (कारणं) संस्कार उत्पन्न जुइगु जुया च्वन, संस्कारया प्रत्ययं विज्ञान, विज्ञानया प्रत्ययं नामरूप, नामरूपया प्रत्ययं षडायतन (खुगू आयतन), षडायतनया प्रत्ययं स्पर्श, स्पर्शया प्रत्ययं वेदना, वेदनाया प्रत्ययं तृष्णा, तृष्णाया प्रत्ययं उपादान (क्वातुक ज्वनेगु), उपादानया प्रत्ययं भव, भवया प्रत्ययं जाति,

जातिया प्रस्ययं जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख, दीमंस्य व उपायास (तःतःसकं दाह जुइगु) उत्पन्न जुइगु जुया च्वन । थुकथं थ्व सम्पूर्णं दुःखस्कन्धया उत्पत्ति जुइगु जुया च्वन ।

अविद्याया हे अशेष विराग निरोधं संस्कार निरोध (शान्त) जुइगु जुया च्वन, संस्कार निरोधं विज्ञान निरोध, विज्ञान निरोधं नामरूप निरोध, नामरूप निरोधं षडायतन निरोध, षडायतन निरोधं स्पर्श निरोध, स्पर्श निरोधं वेदना निरोध, वेदना निरोधं तृष्णा निरोध, तृष्णा निरोधं उपादान निरोध, उपादान निरोधं भव निरोध, भव निरोधं जाति निरोध, जाति निरोधं जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख, दीमंस्य व उपायास निरोध जुइगु जुया च्वन । थुकथं थ्व सम्पूर्णं दुःखस्कन्धया निरोध जुइगु जुया च्वन ।

भगवान् बुध्दं थुगु अर्थं सीका उगु क्षण्य् थुगु उदान व्यक्त याना बिज्यात—

यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा ।

आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ॥

अथस्स कङ्कण वपयन्ति सब्बा ।

यतो फज्जानाति सहेतुधम्मन्ति ॥

“क्लेशयात दग्ध यायेगु बीर्यं दुम्ह, मभिगु ज्यायात भष्म याये कुम्ह, मभिगु ज्यायात हटे याये धुंकुम्ह अरहन्तयात गबले स्वीन्हेगु

बोधपक्षीय धर्मं यथार्थं रूपं प्रकट जुइगु जुया च्वन, अबले हेतु सहितगु प्रतीत्यसमुत्पाद धर्मंयात छुटे जुइक सीका काइगुलि उम्ह अरहन्तयाके फुक्कं संशय मदया वनीगु जुया च्वन ।”

हानं भगवान् बुद्धं चान्हेसिया मध्यम यामय् प्रतीत्यसमुत्पादयात अनुलोम प्रतिलोम कथं विचार याना बिज्यात “अविदद्याया प्रत्ययं संस्कार उत्पन्न जुइगु जुया च्वन, संस्कारया प्रत्ययं विज्ञान, विज्ञानया प्रत्ययं नामरूप थुकथं थ्व सम्पूर्णं दुःखस्कन्धया उत्पत्ति जुइगु जुया च्वन । ... निरोध जुइगु जुया च्वन ।”

भगवान् बुद्धं थुगु अर्थं सीका उगु क्षणय् थुगु उदान व्यक्त याना बिज्यात—

यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा ।
 आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ॥
 अथस्स कङ्घ्णं वपयन्ति सब्बा ।
 यतो खयं पचचयानं अवेदी'ति ॥

“क्लेशयात दग्ध यायेगु वीयं दुम्ह, मभिगु ज्यायात भष्म याये फुम्ह, मभिगु ज्यायात हटे याये धुकूम्ह अरहन्तयात गबले स्वीन्हेगु बोधिपक्षीय धर्मं यथार्थं रूपं प्रकट जुइगु जुया च्वन, अबले (अविदद्या इत्यादि) प्रत्यय धर्मंया क्षय जुया च्वंगु निर्वाणयात सीका काइगुलि उम्ह अरहन्तयाके फुक्कं संशय मदया वनीगु जुया च्वन ।”

हानं नं भगवान् बुध्दं चान्हेसिया अन्तिम यामयं प्रतीत्यसमुत्पा-
 दयात् अनुलोम प्रतिलोम कथं बिचार याना बिज्यात् “अबिदच्याया
 प्रत्ययं संस्कार उत्पन्न जुइगु जुया च्वन, संस्कारया प्रत्ययं विज्ञान,
 विज्ञानया प्रत्ययं नामरूप ... थुकथं थ्व सम्पूर्णं दुःखस्कन्धया
 उत्पन्न जुइगु जुया च्वन । ... निरोध जुइगु जुया च्वन ।”

भगवान् बुध्दं थुगु अर्थं सीका उगु क्षणयं नं थुगु उदानं व्यक्त
 याना बिज्यात्—

यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा ।

आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ॥

विधूपयं तिट्ठति मारसेनं ।

सूरियोव ओभासय मन्तलिकख'न्ति ॥

“क्लेशयात् दग्ध यायेगु वीर्यं दुम्ह, मभिगु ज्यायात् भष्म याये
 फुम्ह, मभिगु ज्यायात् हटे याये थुकुम्ह अरहन्तयात् गबले स्वीन्हेगु
 बोधिपक्षीय धर्मं यथार्थं रूपं प्रकट जुइगु जुया च्वन, अबले
 आकाशयात् जाज्वल्यमान याये फुम्ह सूर्यं (अन्धकारयात् मदयेका)
 च्वनीये (उम्ह अरहन्तं) मार शैत्ययात् हटे याना च्वनीगु
 जुया च्वन ।”

बोधिकथा क्वचाल

२- अजपाल कथा

अनंलि भगवान बुद्ध न्हेन्दु बिते जुइवं उगु (अरहत्त फल) समाधि दना बोधिवृक्ष मूलं गन अजपाल वंगल सिमा दुगु खः, अन बिज्यात, बिज्याना अजपाल वंगल सिमा क्वय् न्हेनु यंकं छगू हे आसनं विमुक्ति (अरहत्त फल) सुख अनुभव यायां फेतुना बिज्यात । अबले छम्ह “हुं हुं” धका अभिमान पिकायेगु स्वभाव दुम्ह ब्राह्मण भगवान बुद्धयाथाय् थ्यंकः वया भगवान बुद्ध नापं कुशल वार्ता खँ ल्हात । लय्ताः बयेके बहःगु लुमंका तये बहःगु कुशल वार्ता खँ ल्हाये ।सिधयेका छसिलिक्क दना उम्ह ब्राह्मण भगवान बुद्धयाके थये न्यन-

“भो गौतम, छु छु प्रमाणं ब्राह्मण जुइ, ब्राह्मण-कारक धमं छु छु खः ?”

भगवान बुद्धं थुगु अर्थं सीका उगु क्षणय् थुगु उदान वाक्य व्यक्त याना बिज्यात—

यो ब्राह्मणो बाहितपापधम्मो ।

निहुंहुङ्को निक्कसावो यतत्तो ॥

वेदन्तगू वुसितब्रह्मचरियो ।

धम्मेन सो ब्रह्मवादं वदेय्य ॥

यस्सुसदा नत्थि कुहिञ्च लोके'ति ॥

“गुम्ह ब्राह्मणं (अरहन्तं) मभिगु पाप धर्मयात हटे यानां
 छ्वये धुंकल, ‘हुं हुं’ धका आभेमान याये मसःम्ह (क्लेश रूपी)
 काषाव मदुम्ह (भावनाय्) अभ्यस्तगु चित्त दुम्ह, मार्ग ज्ञानया
 अन्तय् (अरहन्त फलय्) थ्यंम्ह व उत्तमगु चर्यायात आचरण याये
 धुंम्ह जुइ धुंकल, उम्ह ब्राह्मणं (अरहन्तं) धार्मिक रूपं जि ब्राह्मण
 खः धइगु खँ धाये योग्य जू । (कारण) उम्ह ब्राह्मणयाके गुगुं
 लोकय् नं छुं छगू भारम्मणय् आशक्ति धइगु मदये धुंकल । ”

अजपाल कथा वचाल

३- मुचलिन्द कथा

अनलि भगवान बुद्ध न्हेन्दु बिते जुइवं उगु समार्धि दना
 अजपाज निग्रोध सिमा न्वं गन मुचलिन्द नां जुया च्वंगु सिमा दुगु
 खः, अन बिज्यात । अन न्हेन्दु यंकं छगू हे आसतं बिमुक्ति (अरहत्
 फल) सुख अनुभव यायां च्वना बिज्यात । उगु समयय् ख्वाउँसे च्वंगु
 फसं कष्ट बीक निभाः जःतकं मलुइक न्हेन्दु यंकं तचोगु अकाल
 वर्षा जुल ।

अले मुचलिन्द नागराज थःगु भूवनं पिहाँ वया भगवान बुद्धया
 शरीरयात थःगु शरीरं न्हेँहि हिना छ्च फुसे चक्कंगु फनां कुइका
 च्वना च्वन “भगवान बुद्धयात ख्वाउँ मजुइमाः, भगवान बुद्धयात ताप

मजुइमाः, भगवान् बुद्धयात् पतिं, भुजिं, फसं, निभालं सपं बिच्छे-
तयेसं थी मफयेमाः ।”

अले मुचलिन्द नागराजा न्हेन्दु विते जुइवं आकाशय् सुपाय्
मदुगु सीका भगवान् बुद्धया शरीरं फण फ्यना थःगु भेष बदले याना
मानवयागु भेष कया भगवान् बुद्धया न्ह्योने फिर्पिचि जोडे याना
भगवान् शास्तायात् नमस्कार पाना दना च्वन ।

भगवान् बुद्धं उगु अर्थ सीका उगु क्षणय् श्व उबान् वाक्य
व्यक्त याना बिज्यात्—

सुखो विवेको तुट्टस्स, सुतधम्मस्स पस्सतो ।

अब्बापज्जं सुखं लोके, पाणभूतेसु संयमो ॥

“मागं ज्ञानं प्यंगू धइगु सन्तुष्टिं दुम्ह जुया दृष्टान्तं सीके धुंगु
सम्पूर्णं धर्मयात् खंम्ह अरहन्तं पुद्गलयात् (निर्वाणं धइगु) विवेकं
सुखं खः, लोकय् तं पिहां मवइगु व सत्त्वप्राणिं मात्रं प्रति कण्ठं
मवीगु नं सुखं खः ।”

सुखा विरागता लोके, कामानं समतिक्कमो ।

अस्मिमानस्स यो विनयो, एतं वे परमं सुखंति ॥

“लोकय् कामगुणयात् तापाका छ्वयेगु धइगु आशक्तं मजुइगु
रागं रहितगु भव्दं सुखं खः । जिं धइगु मानयात् दमनं पायेगु नं
निःसन्देहं उत्तमगु सुखं खः ।”

मुचलिन्द कथा कबचाल

४- राजायतन कथा

अनंजि भगवान बुद्ध न्हेन्हु बिते जुइवं उगु समाधि दना मुचलिन्द सिमां गन राजायतन सिमा दुगु खः, अन बिज्यात । राजायतन सिमाय् न्हेन्हु यंकं छगू हे आसनं विमुक्ति [अरहत् फल] सुख अनुभव यायां फेतुना बिज्यात ।

उगु समयय् तपुस्स व भल्लिक व्यापारित उत्कलां उगु उगु देशय् दीर्घं यात्रा याः वःगु जुबा च्वन ।

अबले तपुस्स भल्लिक व्यापारितय् हिया सम्बन्धी ज्ञाति देवतां तपुस्स भल्लिक व्यापारितयत् थथे धाल-

‘हे मारिषपि, ध्वस्पोल भगवान शास्ता न्हापां अभिसम्बुद्धत्व प्राप्त याना राजायतन सिमा क्वय् बिज्याना च्वन । हुँ... वस्पोल भगवान बुद्धयात कस्ति बुला तःगु सत्तु सत्कार या । व सत्कार छिमित ताकाल तक्क हित सुखया निंति जुइ ।’

अले तपुस्स भल्लिक व्यापारित कस्ति बुला तःगु सत्तु ज्वना गन भगवान बुद्ध दुगु खः, अन वन । भगवान बुद्धयात अभिवादन याना छसिलिक्क च्वन । छसिलिक्क च्वना तपुस्स भल्लिक व्यापारितय्सं भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात-

“भन्ते भगवान शास्ता! जिमिगु कस्ति बुला तइगु सत्तु ग्रहण याना बिज्याहुँ, गुगु ग्रहण जिमित ताकाल तक्क हित सुखया निंति जुइ ।”

अले भगवानयात थथे जुल—“तथागतपिसं ल्हार्ति ग्रहण याना बिज्याइ मखु । जि छुकी कस्ति बुला तःगु सत्तु ग्रहण याना काये?”

अले चतुरमहाराज देवतापिसं थःथःगु चित्तं भगवान बुद्धयागु चित्तया तर्कना सीका प्यंगू [चतु] दिशां वया प्यंगः ल्वहँयागु पात्र भगवान बुद्धयात लःल्हाना बिल “भन्ते भगवान शास्ता, कस्ति बुला तःगु सत्तु थुकी ग्रहण याना बिज्याहुँ ।”

बुद्धं नं अलग अलग आपालं मू वंगु ल्वहँया पात्रय् कस्ति बुला तःगु सत्तु ग्रहण याना भपा बिज्यात ।

तपुस्स भल्लिक व्यापारितय्सं भगवान बुद्धं पात्रं ल्हा लिकया बिज्याये धुंकूगु सीका भगवान बुद्धया पाली भोपुया भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—

“भन्ते, जिपिं भगवानया शरण वया, वथें धर्मया नं । भगवान शास्ता, जिमित थनिनिसें जीवन काँछि शरण वःपिं उपासकपिं धका धारण याना बिज्याहुँ ।”

इपि संसारय् न्हापांयापिं द्वे वाचिक [शरणागत] उपासकपिं जुल ।

राजायतन कथा क्वचाल

५— ब्रम्हयाचन कथा

अनलिं भगवान बुद्ध न्हेनु बिते जुइवं उगु समाधि दना राजायतन सिमा क्वं गन अजपाल निग्रोध दुगु खः, अन बिज्यात ।

अन भगवान बुद्ध अजपाल निग्रोध सिमा वव्य बिज्याना च्वन ।

अन एकान्त थासय् याकचा च्वना बिज्याम्ह भगवान बुद्धयात थये तर्कना लुया बल—‘गम्भीरगु, खंके थाकुगु, सीके थाकुगु, शान्तगु, उत्तमगु, तार्किकपिनिगु गौचर [विषय] मखुगु, शूक्ष्मगु, पण्डितपिसं जक सीके फइगु थ्व धर्मं जित प्राप्त जुल । थुपि प्राणिपि काम तृष्णाय् न्हचाइपु तायाच्च्वपि, भुले जुयाच्च्वपि, लय् लय् तायाच्च्वपि खः । गुगु थ्व कायं कारण सम्बन्ध दुगु प्रतीत्यसमुत्पाद धर्मं खः, थ्व थुगु स्थानयात काम तृष्णाय् न्हचाइपु ताया भुले जुया लय् लय् तायाच्च्वपि प्राणिपिसं खंके थाकु । फुक्क संस्कार शान्त जुया च्वंगु, फुक्क उपधि हटे याना छ्वय् धुकूगु, तृष्णा क्षय जुया च्वंगु, रागं रहित जुया च्वंगु, तृष्णा निरोध जुया च्वंगु निर्वाण धइगु थुगु स्थानयात तःसकं खंके थाकु । जि ला थ्व धर्मं कने, तर मेपिसं जिगु धर्मयात सीका काये मफुसा ब अथे सीका काये मफइगु जितः त्यानु चायेकेया निरिति जक जुइ । व जि थःत थःम्हं कण्ट वीगु जक जुइ । थुलि जक मखु भगवान बुद्धयात तःसकं आश्रयं चाये बहःगु न्हापा गबलें न्यने मनंगु थुपि गाथात नं प्रकट जुल—

किच्छेन्न मे अधिगतं, हलं दानि पकासितुं ।

रागदोसपरेतेहि, नायं धम्मो सुसम्बुधो ।

“जि थाकुसे च्वंक प्राप्त यानागु धर्मं आः प्रकाश पाये योग्य मजू, राग द्वेषं वाथा वाथा कंका च्वंपिसं थ्व धर्मं अःपुक सीका काये फइ मखु ।”

पटिसोतर्गांमि निपुणं, गम्भीरं दुद्दसं अणुं ।
रागरत्ता न दक्खन्ति, तमो खन्धेन आवुटा'ति ॥

“अविदद्या रूपी तमस्कन्धं [अन्धकारया पुचलं] त्वपुइका
रागय् रक्त जुयाच्चंपिसं शूक्ष्मगु, गम्भीरगु, खंके थाकुगु, अणुसमानगु
अद्भुत [संसार] धर्मयात खंके फइ मखु ।”

थथे बिचाः याता बिज्याम्ह भगवान बुद्धया चित्त कंफट
मयासे [याउँक] च्वनेया निंति कुके जुल, धर्मदेशना यायेया निंति मखु ।

अबले सहम्पति ब्रह्मायात, थःगु चित्तं भगवान बुद्धयागु
चित्तया तर्कना सीका, थथे जुल—

“भो लोक जनबिं, लोक नाश जुइन, लोक विनाश जुइन ।
छाय् धाःसा अरहत् सम्यक् सम्बुद्ध तथागतया चित्त कंफट मयासे
[याउँक] च्वनेया निंति कुके जुल, तर धर्मदेशना यायेया निंति
मखु ।”

अले सहम्पति ब्रह्मा बलवानह्य पुरुषं कयेकुंका तःगु लहा
चकंकीथे चकंगु लहा कयेकुंकीथे ब्रह्मलोक लोप जुया भगवान बुद्धया
न्होने ध्यंकः वल । सहम्पति ब्रह्मां थगां न्यया [छखे पाखे बोहलय्
गाः पाछाया] जःगु पुंलिं बँय् चुया गुखे पाखे भगवान बुद्ध बिज्याना
च्वंगु खः, उखे पाखे लहा विन्ति याता भगवान बुद्धयात थथे
निवेदन यात—

“भन्ते भगवन्, धर्मदेशना याना बिज्याहुँ; सुगत, उपदेश
बिया बिज्याहुँ; प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी अल्प मात्र धू दुपि
सत्वपि दु, धर्मया खँ न्यने मखंगुलि परिहीन जुया च्वन । धर्मया खँ
सीके फुपि दइतिनि ।”

सहम्पति ब्रह्मां थुकथं निवेदन याये धुंका हानं थुकथं नं बिनित्ति यात-

पातुरहोसि मगधेसु पुब्बे ।

धम्मो असुद्धो समलेहि चिन्तितो ॥

अपापुरेतं अमतस्स द्वारं ।

सुणन्तु धम्मं विमलेनानुबुद्धं ॥

“न्हापा मगध देशय् रागादि मलदुपि गणाचार्यपिस कल्पना
याना तःगु अशुद्धगु धर्मं प्रकट जुया च्वं च्वन । अमृत समानगु
निर्वाणया लुखा द्वाः चायेका बिज्याहुँ, सत्वपिसं मल रहित जुया
बिज्याकहा भगवान् बुद्धं स्वभाव अनुरूप सीका बिज्यागु चतुरार्य
सत्य धर्मं न्यने थः ब्यु ।”

सेले यथा पब्बतमुद्धनि द्वितो ।

यथापि पस्से जनतं समन्ततो ॥

तथूपमं धम्ममयं सुमेधे ।

पासाद मारुहच समन्तचक्खु ॥

सोकावतिण्णं जनतमपेतसोको ।

अवेक्खस्सु जाति-जराभिभूतं ॥

“बालागु व उत्तमगु प्रज्ञा दया विज्याकहा सुमेध ! छ्वाख्यरं
खंके फुगु मिखा दया विज्याकहा समन्तचक्षु! गथे त्वहँयागु पवंतया
चवकाय् दना च्वंहा व्यक्ति छ्वाख्यरंच्वंपि जनतापिन्त स्वइगु खः,
अथे हे शोकं तापाना विज्याकहा छःपिसं शोक्य दुवे जुयाच्वंपि
जाति जरां कष्ट बीकाच्वंपि जनतापिन्त धर्मरूपी प्रासाद गया
स्वया विज्याहँ ।”

उट्ठेहि वीर विजितसङ्गाम ।

सत्थवाह अणण विचर लोके ॥

देसस्सु भगवा धम्मं ।

अञ्जातारो भविस्सन्ती'ति ॥

“युद्धय् विजयी जुया संग्रामजित जुया विज्याकहा भो वीर !
दना विज्याहँ; सार्थबाह जुया विज्याकहा क्लेश रूपी ऋणं मुक्त जुया
विज्याकहा भो भगवन ! लोक्य चाचाहिला विज्याहँ; भाग्यवानहा
भो भगवन ! धर्मया उपदेश याना विज्याहँ; सीका काये फूपि
प्राणिपि दइतिनि ।”

सहम्पति ब्रह्मां थथे निवेदन यायेव, भगवान बुद्धं वयात थथे
भाज्ञा जुया विज्यात-

“भो ब्रह्मा ! जित नं थथे जुल, गम्भीरगु खंके थाकुगु, सीके
थाकुगु, शान्तगु, उत्तमगु, तार्किकपिनिगु गौचर मखुगु, शूक्ष्मगु पण्डित-

पिसं जक सीके फइगु ध्व धर्म जित प्राप्त जुल, थुपि प्राणिपि
 काम तृष्णाय न्ह्याइपु तायाच्च्वपि, भुले जुयाच्च्वपि, लय् लय्
 तायाच्च्वपि खः । गुगु ध्व कार्यं कारण सम्बन्ध दुगु प्रतीत्यस-
 मुत्पाद धर्म खः, ध्व थुगु स्थानयात काम तृष्णाय न्ह्याइपु
 ताया भुले जुया लय् लय् तायाच्च्वपि प्राणिपिसं खंके थाकु । फुक्क
 संस्कार शान्त जुया च्वंगु, फुक उपधि हटे याना छवये धुकूगु,
 तृष्णाक्षय जुया च्वंगु, रागं रहित जुया च्वंगु, तृष्णा निरोध जुया च्वंगु
 निर्वाण धइगु थुगु स्थानयान तःसकं खंके थाकु । जि ला ध्व धर्म
 कने, तर मेपिसं जिगु धर्मयात सीका काये मफुसा ब अथे सीका काये
 मफइगु जित त्यानु चायेकेया निति जक जुइ, व जि थःत थःम्हं कष्ट
 बीगु जक जुइ । भो ब्रह्मा ! थुलि जक मखु, जितः तःसकं धाश्चर्यं
 चाये बहःगु न्हापा गबलें न्यने मनंगु थुपि गाथात नं प्रकट जुल-

किच्छेन मे अधिगतं, हलं दानि पकासितुं ।
 रागदोसपरेतेहि, नायं धम्मो सुसम्बुधो ॥

“जि थाकुसे च्वंक प्राप्त यानागु धर्म आः प्रकाश याये योग्य
 मजू, राग द्वेषं वाथा वाथा कंका च्वपिसं ध्व धर्म अःपुक सीका
 काये फइ मखु ।”

पटिसोतगामिं निपुणं, गम्भीरं दुद्दसं अणुं ।
 रागरत्ता न दक्खन्ति, तमो खन्धेन आवुटा'ति ॥

“अविदद्या रूपी तमस्कन्धं [अन्धकारया पुचलं] त्वपुइका

राग्य रक्त जुयाच्चंपिसं शूक्ष्मगु, गम्भीरगु, खके थाकुगु, अणु
समानगु अद्भुत [संसार] धर्मयात खके फइ मखु । ”

“भो ब्रह्मा ! थथे बिचाः याना जिगु चित्त कंफट मयासे याउँक
चवनेया निति कुके जुल; धर्मदेशना यायेया निति मखु । ”

निकोलनं सहम्पति ब्रह्मां भगवान् बुद्धयात थथे निवेदन यात—
“भन्ते भगवन् ! धर्मदेशना याना बिज्याहुँ; सुगत ! उपदेश बिया
बिज्याहुँ; प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी अल्प मात्र धू दुपि सत्त्वपि दु,
धर्मया खँ न्यने मखंगुलि परिहीन जुना च्वन । धर्मयात सीका काय
फुपि दइतिनि । ” सहम्पति ब्रह्मां थुकथं निवेदन याये धुंका हानं
थुकथं नं बित्ति यात—

पातुरहोसि मगधेसु पुब्बे ।

धम्मो असुद्धो समलेहि च्चिन्तितो ॥

अपापुरेतं अमतस्स द्वारं ।

सुणन्तु धम्मं विम्लेनानुबुधदं ॥

“न्हापा मगध देशय् रागादि मलदुपि गण्णचार्यंपिसं कल्पना
याना तःगु अशुद्धगु धर्मं प्रकट जुया च्वं च्वन, अमृत समानगु
निर्वाणया सुखा द्वाः चायेका बिज्याहुँ, प्राणिपिसं, मल रहित जुया
बिज्याकहा भगवान् बुद्धं स्वभाव अनुरूप सीका बिज्यागु चतुरार्य्यं
सत्य धर्मं न्यने थः व्यु । ”

सेले यथा पब्वतमुद्धनि द्वितो,
 यथापि पस्से जनतं समन्ततो ।
 तथूपमं धम्ममयं सुमेध ।
 पासाद मारुहच समन्तचक्खु ॥
 सोकावतिण्णं जनतमपेतसोको ।
 अवेक्खस्सु जाति-जराभिभूतं ॥

“बांलागु उत्तमगु प्रज्ञा दया विज्याकह्य सुमेध ! छ्वाख्यरं खंके
 फुगु मिखा दया विज्याकह्य समन्तचक्षु ! गथे त्वहँयागु पर्वतया
 च्वकाय् दना च्वंहा व्यक्ति छ्वाख्यरंच्वंपि जनतापिन्त स्वइगु खः,
 भथे हे शोकं तापाना विज्याकह्य छ्वापिसं शोक्य दुबे जुयाच्वंपि
 जाति जरां कण्ट वीकाच्वंपि जनतापिन्त धर्मरूपी प्रासाद गया स्वया
 विज्याहँ ।”

उट्ठेहि वीर विजितसङ्गाम ।
 सत्थवाह अणण विचर लोके ॥
 देसस्सु भगवा धम्मं ।
 अञ्जातारो भविस्सन्ती'ति ॥

“युद्धय विजयी जुया संग्रामजित जुया विज्याकह्य भो वीर !
 दना विज्याहँ । सार्थवाह जुया विज्याकह्य, क्लेश रूपी ऋणं मुक्त
 जुया विज्याकह्य भो भगवन् ! लोक्य चाचाहिला विज्याहँ । भाग्य-
 वानह्य भगवन् ! धर्मया उपदेश याना विज्याहँ, सीका काये फूर्पि
 प्राणिपि दइतिनि ।”

निकोलनं भगवान् बुद्धं सहस्रपतिं ब्रह्मायात थथे आज्ञा जुया
बिज्यात—

‘भो ब्रह्मा ! जितं नं थथे जुल-गम्भीरगु, खंके थाकुगु, सँके
थाकुगु, शान्तगु, उत्तमगु, तार्किकपिनिगु गौचर मखुगु, शूक्ष्मगु
पण्डितपिसं जक सीका काये फइगु थ्व धर्मं जितं प्राप्तं जुल । थुपिं
प्राणिपिं कामं तृष्णाय् न्ह्याइपु तायाच्च्वपिं भुले जुयाच्च्वपिं लय्
लय् तायाच्च्वपिं खः । गुगु थ्व कार्यं कारणं सम्बन्धं दुगु प्रतीत्य-
समुत्पादं धर्मं खः, थ्व थुगु स्थानयातं कामं तृष्णाय् न्ह्याइपु ताया
भुले जुया लय् लय् तायाच्च्वपिं प्राणिपिसं खंके थाकु । फुक संस्कारं
शान्तं जुया च्वंगु फुक उपधिं हटे याना छ्वये धुंकूगु तृष्णा क्षयं जुया
च्वंगु रागं रहितं जुया च्वंगु तृष्णा निरोधगु निर्वाणं धइगु थ्व थुगु
स्थानयातं तःसकं खंके थाकु । जिं ला थ्व धर्मं कने, तर मेपिसं जिगु
धर्मयातं सीका काये मफुसा व अथे सीका काये मफइगु जितं त्यानु
चायेकेया नितिं जक जुइ । व जिं थःत थःम्हं कण्ठं बीगु जक जुइ ।
भो ब्रह्मा ! थुलि जक मखु, जितं आश्चर्यं चाये वहःगु न्हापा गबलें
न्यने मनंगु थुपिं गाथातं नं प्रकटं जुल—

किञ्छेन मे अधिगतं, हलं दानि पकासितुं ।

रागदोसपरेतेहि, नायं धम्मो सुसम्बुधो ॥

“जिं थाकुसे च्वंकं प्राप्तं यानागु धर्मं आः प्रकाशं याये योग्यं
मजू, रागं द्वेषं वाथा वाथा कंका च्वंपिसं थ्व धर्मं अःपुकं सीका
काये फइ मखु ।”

पटिसोतर्गामि निपुणं—गम्भीरं दुद्दसं अणुं ।
रागरत्ता न दक्खन्ति—तमो खन्धेन आदुटा' ति ॥

“अविदया रूपी तमस्फुल्लं [अन्धकारया पुचलं] त्वपुड्का
रागम् रक्त जुया च्वपिसं शूक्ष्मगु, गम्भीरगु, खंके थाकुगु, अणु
समानगु अद्भुत [संसार] धर्मयात खंके फइ मखु ।”

“भो ब्रह्मा ! थथे बिचाः याना जिगु चित्त कंफट मयासे
याउँक च्वनेया निति कुके जुल, धर्म देशना याये निति मखु ।”

स्वकोलनं सहम्पति ब्रह्मां भगवान् बुद्धयात थथे निवेदन यात—

“भन्ते भगवन ! धर्म देशना याना बिज्जाहुँ; सुगत! उपदेश
बिमा बिज्याहुँ; प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी अल्पमात्र धू दुपि
सत्त्वपि दु, धर्मया खँ न्यने मखंगुलि परिहीन जुया च्वन । धर्मयात
सीका काये फुपि दइतिति ।” सहम्पति ब्रह्मां थुकथं निवेदन याये
धुंका हानं थुकथं नं बिनिति यात—

पातुरहोसि मगधेसु पुब्बे ।

धम्मो असुद्धो समलेहि चिन्तितो ॥

अपापुरेतं अमतस्स द्वारं ।

सुणन्तु धम्मं विमत्सेनानुबुधदं ॥

“न्हापा मगध देशय् रागादि मलदुपि गणाचार्यपिसं कल्पना
याना तःगु अशुद्धगु धर्म प्रकट जुया च्व च्वन, अमृत समानगु

निर्वाणया लुखा द्वाः चायेका बिज्याहूँ; प्राणिपिसं, मल रहित जुया
बिज्याकहा भगवान बुध्दं स्वभाव अनुरूप सीका बिज्यागु चतुरार्य्यं
सत्य धर्म न्यने थः ब्यु ।”

सेले यथा पब्बतमुद्धनि द्वितो ।

यथापि पस्से जनतं समन्ततो ॥

तथूपमं धम्ममयं सुमेध ।

पासादमारुह्य समन्तचक्षु ॥

सोकावतिण्णं जनतमपेतसोको ।

अवेक्खस्सु जाति-जराभिभूतं ॥

“बांलागु उत्तमगु प्रजा दया बिज्याकहा सुमेध ! छ्वाख्यरं
खके फुगु मिखा दया बिज्याकहा समन्तचक्षु ! गथे त्वहँयागु
पवंतया च्चकाय दना च्वंहा व्यक्त्ति छ्वाख्यरं च्वंपि जनतापिन्त स्वइगु
खः, अथे हे शोकं तापाना बिज्याकहा छ्वापिसं शोक्य दुबे जुयाच्वंपि
जाति जरां कण्ट वीहाच्वंपि जनतापिन्त धर्मरूपी प्रासाद गया
स्वया बिज्याहूँ ।”

उट्ठेहि वीर विजितसङ्गाम ।

सत्थवाह अणण विचर लोके ॥

देसस्सु भगवा धम्मं ।

अञ्जातारो भविस्सन्ती' ति ॥

“बुद्धय् विजयी जुया संग्रामजित जुया बिज्याकह्य भो वीर!
 दना बिज्याहुँ । सार्थवाह जुया बिज्याकह्य, क्लेश रूपी ऋणं मुक्त
 जुया बिज्याकह्य भो भगवन् ! लोकय् चाचाहिजा बिज्याहुँ; भाग्य-
 वानह्य भगवन् ! धर्मया उपदेश याना बिज्याहुँ, सीका काये फूपि
 प्राणिपि दइतिनि ।”

अनंलि भगवान् बुध्दं सहम्पति ब्रह्मायागु प्रार्थना व सत्वपिनि
 प्रतियागु करुणाभावं प्रेरित जुया बुद्ध चक्षुं लोकयात स्वया बिज्यात ।

भगवान् बुध्दं बुद्ध चक्षुं लोकयात स्वया बिज्याबले प्रज्ञारूपी
 मिखाय् क्लेश-रूपी धू अल्प जक दुपि, प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी
 धू आपा: दुपि, तीक्ष्णगु इन्द्रिय दुपि, मन्दगु इन्द्रिय दुपि, बांलागु
 भाकार दुपि, सीके अ:पुपि, सीके थाकुपि, गुलि परलोकयागु दोषयात
 भय रूपे खंकाच्चपि, गुलि परलोकयागु दोषयात भय रूपे खंका
 मच्चपि सत्वपिन्त खंका बिज्यात । उपमा गथे घालसा, उत्पल, पद्म
 अथवा पुण्डरीक पलेस्वाँया पुचलय् गुलि उत्पल, पद्म अथवा पुण्डरीक
 पलेस्वाँत लखय् बुया वइगु, बढे जुइगु, लखं च्वय् थहाँ वइगु, लखय्
 दुने दुवे जुया ह्वया च्वनीगु जुया च्वन । गुलि उत्पल, पद्म अथवा
 पुण्डरीक पलेस्वाँत लखय् बुया वइगु, बढे जुइगु, ल:या समानं तहलय्
 च्वना च्वनीगु जुया च्वन । गुलि उत्पल, पद्म अथवा पुण्डरीक
 पलेस्वाँत लखय् बुया वइगु, बढे जुइगु, लखं च्वय् थहाँ वया च्वनीगु,
 लखं थिया च्वनी मखुगु जुया च्वन । अथे हे भगवान् बुध्दं बुद्ध चक्षुं
 लोकयात स्वया बिज्याबले प्रज्ञारूपी मिखाय् क्लेश रूपी धू अल्प जक

दुपि, प्रज्ञारूपी मिखाय् क्लेश रूपी धू आपाः दुपि, तीक्ष्णगु इन्द्रिय
दुपि, मन्दगु इन्द्रिय दुपि, बांलागु आकार दुपि, बांमलागु आकार दुपि,
सीका काये अःपुपि, सीका काये थाकुपि, गुलि परलोकयागु दोषयात
भय रूपे खंकाचर्वापि, गुलि परलोकयागु दोषयात भय रूपे खंका
मचर्वापि, सत्वपिन्त खंका बिज्यात । खंका बिज्याना सहम्पति ब्रह्मायात
श्व गाथा आज्ञा जुया बिज्यात—

“अपारुता तेसं अमतम्स द्वारं ।

ये सोतवन्तो-पमुञ्चन्तु सधदं ॥

विहिंससञ्जी पगुणं न भासिं ।

धम्मं पणीतं मनुजेषु ब्रह्मे’ ति ।

“भो ब्रह्मा ! बांलाक अभ्यास याना तये धुंगु उत्तमगु धर्मयात
थःत थःम्हं कष्ट जुङ्गु मती वना मनूतय्त मकनागु खः [मकनेगु
बिचाः यानागु खः] । प्रज्ञा रूपी न्हाय्पं दुपिसं श्रद्धा बाः वयेके व्यु,
इमिगु निरिति अमृत समानगु निर्वाण लुखा चायेका तये धुंगु दु ।”

अनलि सहम्पति ब्रह्मा ‘भगवात बुद्धं जित धर्मं देशना यायेगु
स्वीकृति बिया बिज्यात’ धका सीका भगवान बुद्धयात अभिवादन व
प्रदक्षिणा याना अन हे लोप जुया वन ।

६- पंचवर्गीय कथा

अनलि भगवान बुद्धयात थथे जुल“सुयात जि न्हापां धर्मं
देशना याये, सुनां श्व धर्मं याकनं सीका काइ ?

अबले भगवान बुद्धयात थथे जुल, “श्व कालाम गोत्रय् जन्म जूह्म आलार पण्डितह्म व्यक्तह्म (चतुरह्म), मेधावी (तीक्ष्ण बुद्धि दुह्म) ताकाल तकं प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी अल्प मात्र धू दुह्म जुया च्वन । कालाम गोत्रय् जन्म जूह्म आलारयात न्हापां धर्म देशना याये दःसा तःसकं ज्यू । वं श्व धर्म याकनं हे थुइका काइ ।”

अबले लाक अदृश्य-देवतां भगवान बुद्धयात श्व खँ सूचित यात “भन्ते ! कालाम गोत्रय् जन्म जूह्म आलार मरण जूगु न्हेन्हु दत ।”

भगवान बुद्धयात नं ज्ञान उत्पन्न जुल । “कालाम गोत्रय् जन्म जूह्म आलार मरण जूगु न्हेन्हु दत, “आलार कालामयात तःसकं हानि जुल । यदि वं श्व धर्म न्यने खंगु जूसा तुरन्त हे थुइका काये फइगु खः ।”

हानं भगवान बुद्धयात थथे जुल ‘जि सुयात न्हापां धर्म देशना याये, सुनां श्व धर्मयात याकनं सीका काइ ?

अबले भगवान बुद्धयात थथे जुल—“श्व राम पुत्र उदक पण्डितह्म, व्यक्तह्म, मेधावी ताकाल तकं प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी धू अल्पमात्रह्म खः । वं श्व धर्मयात याकनं सीका काइ ।”

अबले अदृश्य-देवतां भगवान बुद्धयात श्व खँ सूचित यात, “भन्ते, रामपुत्र उदक म्हिग परलोक जुल ।”

‘रामपुत्र उदक म्हिग मरण जुल’ धका भगवान बुद्धयात नं ज्ञान उत्पन्न जुल । वस्पोलयात थथे जुल “रामपुत्र उदकयात तच्चःगु हानि जुल । यदि वं श्व धर्म न्यने खंगुसा याकनं हे थुइका काइगु खः ।”

हानं नं भगवान बुद्धयात थये जुल—‘जि सुयात न्हापां धर्म देशना याये, मुनां थ्व धर्मं याकनं थुइका काइ ?’

हानं भगवान बुद्धयात थये जुल, “जित पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं आपालं उपकार याना तःगु दु, इमिसं जित दुष्कर चर्या यानागु बखते सेवा टहल यात । जि पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त न्हापां धर्म देशना याये दःसा तःसकं ज्यू । ”

अबले भगवानयात थये जुल—“थौं कन्हे पञ्चवर्गीय भिक्षुपिं गन च्वना च्वनथे ?”

मनुष्यपिनिगु मिखायात अतिक्रमण याये फुगु तःसकं यचुसे च्वंगु दिव्यचक्षुं भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिं वाराणसी ऋषिपतन मृगदावनय् च्वना च्वंगु खंका बिज्यात । भगवान बुद्ध उरुवेलाय् न्हाचाइपु तले च्वना बिज्याना गन वाराणसी दुगु खः, अन चारिकाय् बिज्यात ।

उपक आजिवकं गया व बोधिया बिच्चे तःहाकःगु लैय् बिज्याना च्वंहा भगवान बुद्धयात खन, खना भगवान बुद्धयात थये धाल—

“आवुस ! छंगु इन्द्रिय तःसकं यचुसे च्वं, लाया वर्णं नं परिशुद्ध, पिचुसे च्वं; आवुस, छ सुयागु उदेश्यं प्रब्रजित जुयागु, छं गुरु सु ? छन्त सुयागु धर्म रोचक जू ?”

थुकिया लिसलय् भगवान बुद्धं उपक आजिवकयात गाथा द्वारा आज्ञा जुया बिज्यात—

सब्बाभिभू सब्बविदूहमस्मि ।

सब्बेसु धम्मेसु अनूपलित्तो ॥

सब्बञ्जहो तण्हक्खये विमुत्तो ।

सयं अभिञ्जाय कमुद्दिसेय्यं ॥

“ हे उपक ! जि फुक्कंयात अभिभूत याये धुनं, जि सकतां स्यूह्ण खः, फुक्क धर्मय् क्लेशं अलिप्तह्य जुइ धुन, फुक्कं त्याग याये धुंहा खः, तृष्णाक्षय जुया निर्वाणयात आरम्मण याना क्लेशं मुक्त जुमा थः थमं बांलाक सीके धुंका सुयात जि गुरु नावने ? ”

न मे आचरियो अत्थि—सदिसो मे न विज्जति ।
सदेवकस्मिं लोकास्मिं—नत्थि मे पटिपुग्गलो ॥

“जि गुरु मद्दु, जिथें जाःह्य सुं मद्दु, देव सहितं मनुष्य लोक्य जिगु दांजय् वये फुह्य पुद्गल [व्यक्ति] मद्दु ।”

अहं हि अरहा लोके—अहं सत्था अनुत्तरो ।
एकोमिह सम्मासम्बुद्धो—सीतिभूतोस्मि निब्बुतो ॥

“जि लोक्य अरहन्त खः, जि देव मनुष्यपिनि ज्वः मद्दुह्य गुरु खः, जि छह्य सम्पूर्ण धर्मयात थःथमं सीका कयाह्य सम्यक् सम्बुद्ध खः, क्लेशाग्नि शान्त जुया सिचुसे च्वंहा जि जुइ धुन ।”

धम्मचक्कं पवत्ते तुं—गच्छामि कासिनं पुरं ।
अन्धीभूतस्मिं लोकास्मिं—आहञ्छं अमतदुन्दुभिन्ति ॥

“धर्मचक्र प्रवर्तन यायेत जि काशी देशय् वना च्वना, अन्धा समान जुया च्वंगु लोक्य अमृत समानगु धर्मया नगरा जि थाय् त्यनागु दु ।”

‘आवुस ! छं गथे स्वीकार याःगु खः अथे छ अनन्त जिन [आदि अन्त मद्दुगु पञ्चमारयात जिते याह्य] धायेके ल्वःह्य खः ला ?’

मादिसा वे जिना होन्ति-ये पत्ता आसवक्खयं ।
जिता मे पापका धम्मा-तस्माहमुपक जिनो'ति ॥

“धात्थे जियेजापि हे “जिन” जुइगु खः, गुपि आश्रवक्षयय्
थ्यपि जुइ धुंकल । जि बांलाक अकुशल धर्मयात त्याके धुन, उकिं
उपक ! जि ‘जिन’ खः । ”

थथे धायेवं उपक आजिवक “खयेफु आवुस, खयेफु आवुस,”
धा धां छद्यो ल्हुकु ल्हुकु संका लं चिला वन ।

भगवान बुद्ध छसिकथं चारिका यायां गन वाराणसी ऋषिपतन
मृगदावन दु, गन पञ्चवर्गीय भिक्षुपि च्वंच्वन, अन थ्यंक बिज्यात ।
पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयात तापाकनिसं बिज्याना च्वंगु
खन । खना थःथःपिनि [परस्परय्] कबुल प्रात-

‘आवुसपि ! थुहा श्रमण गौतम वया च्वन, यक्व सरसामान
मुंकीह्म, प्रधानं [ध्यानं] च्युत जूह्म, सरसामान यक्व दयेकेग निंति
चाचाहिला जूह्म । वयात कीसं अभिवादन नं याये मखु, प्रत्युस्थान
[स्वागत] नं याये मखु, वयागु पात्र चीवर नं काये मखु । मात्र आसन
छगू जक लाया बीगु, वया इच्छा दःसा फेतुइ ।’

गुलि गुलि भगवान बुद्ध पञ्चवर्गीय भिक्षुपिनि न्ह्योने
थ्यंक बिज्यात, उलि उलि पञ्चवर्गीय भिक्षुपि थःथःपिनिगु कबुलय्
स्थिर जुया च्वने मफुत । सकलें जाना भगवान बुद्धयात लें
स्वः वन । छह्मसिनं भगवान बुद्धयाके च्वंगु पात्र चीवर काल,
छह्मसिनं आसन टीक यात, छह्मसिनं तुति सिलेत लः न्ह्योने
तल, छह्मसिनं कोपु, छह्मसिनं तुती बुइगु त्वहंका बाकु न्ह्योने तये हल ।

भगवान बुद्ध (लाया तःगु आसनय्) फेतुना बिज्यात । भले भगवान बुद्धं तुति सिला बिज्यात । अथे नं इमितं भगवान बुद्धयात नामं व 'आवुस' धइगु शब्दं व्यवहार याइगु जुया च्वन । थुगु व्यवहारय भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त थथे आज्ञा जुया बिज्यात—

“भिक्षुपि ! तथागतयात नामं व 'आवुस' धइगु शब्दं व्यवहार याये मज्जू, भिक्षुपि ! तथागत अरहत् सम्यक सम्बुद्ध खः । भिक्षुपि, न्हाय्पं बिया न्यं [बांलाक ध्यान तथा न्यं] तथागतं अमृतमय निर्वाण प्राप्त याये धुकल । छिमित शिक्षा बी, धर्म कने । ब्यूगु शिक्षा अनुसारं आचरण याइपि याकनं हे गुकीया निति कुल-पुत्रपि बांलाक हे छ नं पिहाँ वया छे महुपि जुया प्रब्रजित जुइगु खः, व उगु ब्रह्मचर्य अन्त जुया च्वंगु अनुत्तरगु निर्वाणयात वर्तमान अवस्थाय हे स्वयं बांलाक सीका, साक्षात्कार याना उकि युक्त जुया च्वने दइ ।”

थथे आज्ञा जुइवं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयात थथे धाल—

“आवुस गौतम ! छं उगु इर्यपथं उगु आचरणं व उगु दुष्कर चर्या हे मनूतयेगु कुशल कर्मपथ फिगूयात पुला वने फुगु धर्म, आर्य्य भावय् थ्यंका बी फूगु ज्ञान दर्शन विशेषयात प्राप्त याना काये मफु । थीं छ सरसामान यक्व यक्व मुंकीह्य, ध्यानं कुतुं वःह्य, सरसामान यक्व मुंकेया निति चाचाहिला जूह्य जुया मनूतयेगु कुशल कर्मपथ फिगूयात पुलावने फूगु धर्म, आर्य्य भावय् थ्यंका बी फूगु ज्ञान दर्शन विशेषयात गथे याना छं प्राप्त याना काये फइ ?”

थ्व खँ न्यना भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त थथे आज्ञा जुया बिज्यात—

“भिक्षुपि, तथागत लाभ यक्व मुंका जुयाह्म मखु । ध्यानं कुतुं वंहा मखु । लाभया निति चाचाहिला जुयाह्म नं मखु । भिक्षुपि, तथागत अरहत् सम्यक सम्बुद्ध खः । भिक्षुपि, न्हाय्पं बिया न्यं । तथागतं अमृतमय निर्वाण प्राप्त याये धुंकल । छिमित शिक्षा बी, धर्म कने । ब्यूगु शिक्षा अनुसारं आचरण याइपि याकनं हे गुकीया निति कुलपुत्रपि बांलाक हे छे नं पिहाँ वया छे मद्रुपि जुया प्रब्रजित जुइगु खः, व उगु ब्रह्मचर्यं अन्त जुया च्वंगु अनुत्तरगु निर्वाणयात वर्तमान अवस्थाय् हे स्वयं बांलाक सीका साक्षात्कार याना उकि युक्त जुया च्वने दइ ।”

निको तक नं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयात थथे धाल— ... ।

निको तकनं भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त

स्वको तक नं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयात

[(...) थुकी दुने च्वंगु खँ च्वय् उल्लेख जूथे हे दोहरे याये माःगु जुया च्वन]

स्वको तकयागु खँ न्यना भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त आज्ञा जुया बिज्यात—

‘भिक्षुपि, जि छिमित थनं न्हापा थुकथं धयागु छिमि लुमंला ?’

‘लुममं भन्ते !’

“भिक्षुपि, तथागत अरहत् सम्यक सम्बुद्ध खः । भिक्षुपि, न्हाय्पं बिया न्यं ! तथागतं अमृत समानगु निर्वाण प्राप्त याये धुंकल । छिमित शिक्षा बी, धर्म कने । ब्यूगु शिक्षा अनुसारं आचरण याइपि याकनं हे गुकीया निति कुलपुत्रपि बांलाक हे छे नं पिहाँ वया छे मद्रुपि जुया

प्रब्रजित जुइगु खः, व उगु ब्रह्मचर्य अन्त जुया च्वंगु अनुत्तरगु निर्वाणयात वर्तमान अवस्थाय् हे स्वयं बांलाक सीका साक्षात्कार याना उकिं युक्त जुया च्वने दइ ।”

भगवान बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त थुइका बिज्याये फत, पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान् श्रद्धयागु खँ न्यन । बांलाक न्हाय्प बिल, ज्ञान सीकेया निंति चित्त न्हयचिकल ।

भगवान् बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त आमन्त्रण याना बिज्यात—
‘भिक्षुपि ! थ्व निगू अन्त प्रब्रजितपिसं सेवन याये योग्य मजू ।

निगू छु छु ?

नीचगु, ग्रामवासी, पृथग्जन, अनार्य [आर्यं मखु] पिनिगु आचरण जुया च्वंगु, अनर्थं युक्तगु गुगु थ्व पञ्च काम गुणय् काम सुखय् लिप्त जुइगुली बार बार कोशिस यायेगु खः, हानं गुगु थ्व शरीर व मनय् दुःख बीगु अनार्य [आर्यं मखु] पिनिगु आचरण जुया च्वंगु अनर्थं युक्तगुली बार बार कोशिस यायेगु खः ।’

‘भिक्षुपि, थुपि निगू अन्तया लिक्क मवसे तथागतं विशेष रूपं बांलाक थुइका बिज्यागु मध्यम प्रतिपदा प्रज्ञा रूपी मिखा दयेकेया निंति, ज्ञान दृष्टिया निंति, क्लेश शान्त यायेया निंति, विशेष रूपं थुइकेया निंति, सम्बोधिया निंति, निर्वाणया निंति जुया च्वंगु दु ।’

‘भिक्षुपि, तथागतं विशेष रूपं बांलाक थुइका बिज्यागु, प्रज्ञा रूपी मिखा दयेकेया निंति, ज्ञान दृष्टिया निंति, क्लेश शान्त यायेया

निर्ति, विशेष रूपं थुइकेया निर्ति, सम्बोधिया निर्ति, निर्वाणया निर्ति
जुया च्वंगु मध्यम प्रतिपदा छु खः ?

‘श्व हे आर्य अष्टांगिक मार्गं खः । गथे धाःसा—सम्भक
दृष्टि, सम्यक सङ्कल्प, सम्यक वचन, सम्यक कमान्ति, सम्यक
आजीव, सम्यक व्यायाम, सम्यक स्मृति व सम्यक समाधि ।’

‘भिक्षुपिं, तथागतं विशेष रूपं बांलाक थुइका बिज्यागु, प्रज्ञा
रूपी मिखा दयेकेया निर्ति, ज्ञान दृष्टि दयेकेया निर्ति, क्लेश शान्त
यायेया निर्ति, विशेष रूपं थुइकेया निर्ति, सम्बोधिया निर्ति, निर्वाणया
निर्ति जुया च्वंगु मध्यम प्रतिपदा श्व हे खः ।’

‘भिक्षुपिं, श्व दुःख आर्य सत्य खः—जन्म जुइगु नं दुःख खः,
बुढा जुइगु नं दुःख खः, रोग जुइगु नं दुःख खः, सी माःगु नं दुःख खः,
मयःपिं नाप ह्वेनेगु नं दुःख खः, यःपिं नाप बायेगु नं दुःख खः, गुगु
इच्छा याना, उगु पुरे मजुइगु नं दुःख खः; संक्षिप्तं पञ्च उपादानस्कन्ध
नं दुःख हे खः ।’

‘भिक्षुपिं, दुःख ससुदय आर्य सत्य श्व खः—गुगु श्व न्हुगु जन्म
दयेके फुगु, न्हचाइपु ताइगु व प्यपुनिगुलिं युक्तगु उगु उगु आरम्मणय्
तःसकं न्हचाइपु ताइगु तृष्णा खः । व गथे धाःसा—काम तृष्णा, भव
तृष्णा व विभव तृष्णा खः ।’

‘भिक्षुपिं, श्व दुःख निरोध आर्य सत्य खः—गुगु उगु तृष्णाया
हे बाकि मदयेक निरोध जुइगु, त्याग जुइगु, हाकनं हाकनं त्याग जुइगु,
मुक्त जुइगु, लिप्त मजुइगु खः ।’

‘भिक्षुपिं, श्व दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा आर्य सत्य खः—
श्व आर्य अष्टांगिक मार्गं हे खः । गथे धाःसा—सम्यक दृष्टि,

सम्यक संकल्प, सम्यक वचन, सम्यक कर्मान्त, सम्यक आजीव, सम्यक व्यायाम, सम्यक स्मृति व सम्यक समाधि ।'

'भिक्षुपिं, "ध्व दुःख आर्यं सत्यं खः" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, "ध्व दुःख आर्यं सत्ययात छचाख्यरं सीकेमाः" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, "ध्व दुःख आर्यं सत्ययात पुवंक सीके धुन" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल ।'

'भिक्षुपिं, "ध्व दुःख समुदय आर्यं सत्यं खः" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, "ध्व दुःख समुदय आर्यं सत्ययात तोतेमाः" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, "ध्व दुःख समुदय आर्यं सत्ययात तोते धुन" धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान उत्पन्न जुल, प्रज्ञा उत्पन्न जुल, विद्या उत्पन्न जुल, आलोक उत्पन्न जुल ।'

‘भिक्षुपिं, “श्व दुःख निरोध आर्यं सत्यं खः” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, “श्व दुःख निरोध आर्यं सत्ययात साक्षात्कार यायेमाः” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... दृष्टि... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल । “श्व दुःख निरोध आर्यं सत्ययात साक्षात्कार याये धुन” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... दृष्टि... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल ।’

‘भिक्षुपिं, “श्व दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा आर्यं सत्यं खः” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... दृष्टि... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं, “श्व दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा आर्यं सत्ययात भावना यायेमाः” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... दृष्टि... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल । भिक्षुपिं “श्व दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा आर्यं सत्ययात भाविता याये धुन” धका न्हापा जिं न्यने मनंगु धर्मय् प्रज्ञा रूपी मिखा उत्पन्न जुल, ज्ञान... दृष्टि... प्रज्ञा... विद्या... आलोक उत्पन्न जुल ।’

‘भिक्षुपिं, गबले तक जित श्व चतुरार्यं सत्यय् श्व स्वंगु प्रत्यावर्त दुगु किंनिगु आकार दुगु यथार्थंगु ज्ञान दर्शन अत्यन्त परिशुद्ध मज्जुनिगु खः, भिक्षुपिं, अबले तक देव मार ब्रह्मा श्रमण ब्राह्मण प्रजापिं सहित देव मनुष्य लोकय् ज्वः मदुगु सम्यक सम्बोधियात

विशेष रूपं बांलाक थुइका काये धुन धका जिं स्वीकार मयाना ।
 भिक्षुपिं, गबले जितं थ्व चतुरार्य सत्यय् थ्व स्वंगू प्रत्यावर्तं दुगु
 किंनिगू आकार दुगु यथार्थंगु ज्ञान दर्शन अत्यन्त परिशुद्ध जुल,
 भिक्षुपिं, अबले तिति जिं देव, मार, ब्रह्मा, श्रमण ब्राह्मण प्रजापिं
 सहित देव मनुष्य लोकय् ज्वः मदुगु सम्यक सम्बोधि ज्ञानयात विशेष
 रूपं बांलाक थुइका कया धका स्वीकार याना । जित ज्ञान दर्शन
 उत्पन्न जुल, जिगु विभुक्ति स्यनि मखुत, थ्व अन्तिम जन्म खः, आ
 पुनर्जन्म मन्त ।'

भगवान शास्तां थथे आज्ञा जुया बिज्यात । खुशी प्रसन्न जुया
 पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयागु भाषणयात अनुमोदन यात ।

थ्व उपदेश कना बिज्यागु अवस्थाय् आयुष्मान कौण्डिन्ययात
 'फुक्क उत्पन्न जुइगु धर्मं विनाश जुइगु स्वभाव दु' धइगु क्लेश रूपी धू
 व मलं रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

भगवान शास्तां धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यायेवं भूमी च्वंपिं
 देवतापिसं घोषणा यात, "भगवान शास्तां वाराणसी ऋषिपतन
 मृगदावनय् लोकय् श्रमण, ब्राह्मण, देव, मार, ब्रह्मा वा सुं छहसिनं
 नं प्रवर्तन याये मफुगु थ्व ज्वः मदुगु धर्मचक्र प्रवर्तन याना
 बिज्यात ।"

भूमी च्वंपिं देवतापिनिगु घोषणा शब्द ताया चतुरमहाराज
 देवतापिसं घोषणा यात चतुरमहाराज देवतापिनिगु घोषणा
 शब्द ताया त्रार्यत्रिंश देवतापिसं ... याम्मा देवतापिसं ... तुषिता
 देवतापिसं ... निर्माणरती देवतापिसं ... परनिमित्त वशवर्ती

देवतापिसं... ब्रह्मकायिक देवतापिसं घोषणा यात, “भगवान् शास्ता बाराणसी ऋषिपतन मृगदावनय् लोकय् श्रमण, ब्राह्मण, देव, मार ब्रह्मा वा सुं छद्वासिनं नं प्रवर्तन याये मफुगु ज्वः मदुगु ध्व धमंचक्र प्रवर्तन याना बिज्यात ।” थुकथं उगु क्षणय् उगु लयय् उगु मुहूर्तय् ब्रह्मलोक थ्यंकां शब्द फइले जुया थहाँ वन । ध्व फ़िगू चक्रवाल कम्प जुल, तःसकं कम्प जुल, छ्वाखयरं कम्प जुल । लोकय् देवतापिनिगुआनुभावयात पुला वने फुगु प्रमाण मदुगु, तःधंगुजाज्वल्यमान (ओभास) प्रकट जुल । अले भगवान् बुद्धं ध्व उदान व्वक्त याना बिज्यात, “कौण्डिन्यं धर्मं सीका काल, अहो ! कौण्डिन्यं धर्मं थुइका काल ।” थुकथं आयुष्मान् कौण्डिन्यया आज्ञा कौण्डिन्य धका हे नां जुल ।

अले आयुष्मान् कौण्डिन्यं धर्मं खंम्ह, धर्मय् थ्यंम्ह, धर्मं स्यूम्ह, धर्मय् दुध्यम्ह, शंका तरे याये फुम्ह, थये ला अथे ला धइगु कल्पना मदुम्ह बुद्ध शासनय् निर्भीतत्वय् थ्यंम्ह, बुद्ध बाहेक मेम्ह शरण मदुम्ह. जुया भगवान् बुद्धयात थथे निवेदन यात—“भन्ते भगवन्, जिं छःपिके प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना चवना ।”

भगवान् बुद्धं आज्ञा जुया बिज्यात ‘वा भिक्षु’ बांलाक कना तयागु धर्मं खः, दुःख अन्त मायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक आचरण या ।

व वचनं हे आयुष्मान् कौण्डिन्यया उपसम्पदा जुल ।

अनं लिपा भगवान बुद्धं कौण्डिन्य भिक्षु बाहेक ल्यं दुर्पि
भिक्षुपिन्त धर्मं खँ कना बिज्यात, उपदेश (ओवाद शिक्षा) बिया
बिज्यात ।

अले भगवान शास्तायागु धर्मं खँ व उपदेशं (शिक्षां)
आयुष्मान वप्प व आयुष्मान भद्दियपित फुक उत्पन्न जुइगु धर्मं
विनाश जुइगु स्वभाव दु' धइगु क्लेश रूपी धू व मल रहितगु धर्म-
चक्षु उत्पन्न जुल ।

उपि धर्मं खंपि, धर्मय् थ्यपि, धर्मं स्यूपि, धर्मय् दुग्यःपि शंका
तरे याये फुपि, थथे ला अथे ला धइगु कल्पना मदुपि बुद्ध शासनय्
निर्भोत्वतय् थ्यपि व बुद्ध बाहेक मेपि शरण मदुपि जुया (इमिसं)
भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—'भन्ते भगवन्, जिमिसं छःपिके
प्रव्रज्या व उपसम्पदा कामना याना वना ।'

भगवान बुद्धं आज्ञा जुया बिज्यात—'वा भिक्षुपि, बांलाक कना
तयागु धर्मं खः, दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात
बांलाक आचरण या ।'

व वचनं हे उपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल ।

अनं लिपा भगवान बुद्धं इपि बाहेक ल्यं दनिपि भिक्षुपिन्त
धर्मं खँ कना बिज्यात, उपदेश (शिक्षा) बिया बिज्यात ।

स्वम्ह भिक्षुपिसं भिक्षाया निति चारिका याना गुगु भोजन
हया बिज्यात, इपि भिक्षुपिसं हःगु व भोजन खुम्ह भिक्षुपिन्त गाःगु
जुया च्वन ।

भगवान् बुद्धं धर्मं खँ कना बिज्यायेव उपदेश (शिक्षा)
बिया बिज्यायेवं आयुष्मान महानाम व आयुष्मान अस्तजिपिन्त
'फुक्क उत्पन्न जुइगु धर्म विनाश जुइगु स्वभाव दु' धइगु क्लेश रूपी
धू ब मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

इपि धर्मं खंपि, धर्मय् थ्यंपि, धर्मं स्यूपि, धर्मय् दुग्यःपि शंका
तरे जूपि, थथे ला अथे ला धइगु कल्पना मटुपि बुद्ध शासनय्
निर्भीत्वतय् थ्यंपि अले बुद्ध बाहेक मेपि शरण मटुपि जुया (इमिसं)
भगवान् बुद्धयात थथे निवेदन यात—'भन्ते भगवन्, 'जिमिसं छःपिके
प्रज्ञया व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।'

भगवान् "बुद्धं आज्ञा जुया बिज्यात—'वा भिक्षुपि, 'बांलाक
कना तयागु धर्मं खः, दुःख अन्त यायेया निरति उत्तमगु आचरणयात
बांलाक आचरण या ।'

व वचनं हे उपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल ।

थनं लिपा भगवान् बुद्धं पञ्चवर्गीय भिक्षुपिन्त सःता बिज्यात—
'भिक्षुपि, रूप अनात्म खः । यदि भिक्षुपि, थ्व रूप आत्म खःगु
जुसा थ्व रूप कष्टया निरति मजुइ माःगु खः, रूपय् जिगु रूप थथे
जुइमाः, जिगु रूप थथे मजुइमाः धका (मनं तुनाथें) दयेके जी
माःगु खः । गुगु कारणं भिक्षुपि, रूप अनात्म जुया च्वन, उगु कारणं
कष्टया निरति जुया च्वन । रूपय् 'जिगु रूप थथे जुइमाः, जिगु रूप
थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके मज्यूगु जुया च्वन ।'

'भिक्षुपि, वेदना अनात्म खः । यदि भिक्षुपि, थ्व वेदना आत्म

खःगु जूसा थ्व वेदना कष्टया निति मजुइ माःगु खः । वेदनाय् 'जिगु वेदना थथे जुइमाः, जिगु वेदना थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके जी माःगु खः । गुगु कारणं भिक्षुपि, वेदना अनात्म जुया च्वन, उगु कारणं वेदना कष्टया निति जुया च्वन, वेदनाय् 'जिगु वेदना थथे जुइमाः, जिगु वेदना थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके मज्युगु जुया च्वन ।'

'भिक्षुपि, संज्ञा अनात्म खः । यदि भिक्षुपि, थ्व संज्ञा आत्म खःगु जूसा थ्व संज्ञा कष्टया निति मजुइ माःगु खः । संज्ञाय् 'जिगु संज्ञा थथे जुइमाः, जिगु संज्ञा थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके जी माःगु खः । गुगु कारणं भिक्षुपि, संज्ञा अनात्म जुया च्वन, उगु कारणं संज्ञा कष्टया निति जुया च्वन । संज्ञाय् 'जिगु संज्ञा थथे जुइमाः, जिगु संज्ञा थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके मज्युगु जुया च्वन ।'

'भिक्षुपि, संस्कार अनात्म खः । यदि भिक्षुपि, थ्व संस्कार आत्म खःगु जूसा थ्व संस्कार कष्टया निति मजुइ माःगु खः । संस्कारय् 'जिगु संस्कार थथे जुइमाः, जिगु संस्कार थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके जी माःगु खः । गुगु कारणं भिक्षुपि, संस्कार अनात्म जुया च्वन, उगु कारणं संस्कार कष्टया निति जुया च्वन । संस्कारय् 'जिगु संस्कार थथे जुइमाः, जिगु संस्कार थथे मजुइमाः' धका (मनं तुनाथें) दयेके मज्युगु जुया च्वन ।'

‘भिक्षुपि, विज्ञान अनात्म खः । यदि भिक्षुपि, थ्व विज्ञान आत्म खः गु जूसा थ्व विज्ञान कष्टया निति मजुइ माः गु खः । विज्ञानय् ‘जिगु विज्ञान थथे जुइमाः, जिगु विज्ञान थथे मजुइमाः’ धका (मनं तुनाथें) दयेके जी माः गु खः । गुगु कारणं भिक्षुपि, विज्ञान अनात्म जुया च्वन, उगु कारणं विज्ञान कष्टया निति जुया च्वन । विज्ञानय् ‘जिगु विज्ञान थथे जुइमाः, जिगु विज्ञान थथे मजुइमाः’ धका (मनं तुनाथें) दयेके मजुगु जुया च्वन ।’

‘भिक्षुपि, थुक्कियात गथे भाः पाः च्वना, ‘रूप नित्य ला कि अनित्य ?’

‘अनित्य भन्ते ।’

‘दुःख ला कि सुख ?’

‘दुःख भन्ते !’

‘गुगु रूप अनित्य खः, दुःख खः, विपरिणाम धर्म [परिवर्तन शील] खः, उक्कियात थ्व ‘जिगु’ खः, थ्व ‘जि’ खः, थ्व ‘जिगु आत्म’ खः धका बार बार खंका च्वनेगु योग्य जू ला ?’

‘मजू भन्ते !’

‘भिक्षुपि, संज्ञा नित्य ला कि अनित्य ?’

‘अनित्य भन्ते !’

‘गुगु अनित्य खः, व दुःख ला कि सुख ?’

‘दुःख भन्ते !’

‘गुगु संज्ञा अनित्य खः, दुःख खः, विपरिणाम धर्म [परि-

वर्तन शील] खः, उकीयात थ्व 'जिगु' खः, थ्व 'जि' खः थ्व 'जिगु आत्म' खः धका बार बार खंका च्वनेगु योग्य जू ला ?

'मजू भन्ते !'

'भिक्षुपि, संस्कार नित्य ला कि अनित्य ?'

'अनित्य भन्ते !'

'गुगु अनित्य खः, व दुःख ला कि सुख ?'

'दुःख भन्ते !'

'गुगु संस्कार अनित्य खः, दुःख खः, विपरिणाम धर्म [परिवर्तन शील] खः, उकीयात थ्व 'जिगु' खः, थ्व 'जि' खः, थ्व 'जिगु आत्म' खः धका बार बार खंका च्वनेगु योग्य जू ला ?'

'मजू भन्ते !'

'भिक्षुपि ! विज्ञान नित्य ला कि अनित्य ?'

'अनित्य भन्ते !'

'गुगु अनित्य खः, व दुःख ला कि सुख ?'

'दुःख भन्ते !'

'गुगु विज्ञान अनित्य खः, दुःख खः, विपरिणाम धर्म [परिवर्तन शील] खः, उकीयात थ्व 'जिगु' खः, थ्व 'जि' खः, थ्व 'जिगु आत्म' खः धका बार बार खंका च्वनेगु योग्य जू ला ?'

'मजू भन्ते !'

'भिक्षुपि, गुगु रूप चाहे व अतीत, अनागत, वर्तमान, आध्यात्मिक, बाहिरिक, कोरागु, शूक्ष्मगु, हीनगु, प्रणितगु, तापागु

व सतीगु थजू, व फुक्क रूपयात 'जिगु मखु' 'जि मखु' 'जिगु बात्म मखु' धका गथे खः अथे बांलाक प्रज्ञां खंकेमाः ।

गुगुं वेदना चाहे अतीत, अनागत, वर्तमान, आध्यात्मिक, बाहिरिक, कोरागु, शूक्ष्मगु, हीनगु, प्रणितगु, तापागु व सतीगु थजू, व फुक्क वेदनायात 'जिगु मखु' 'जि मखु' 'जिगु आत्म मखु' धका गथे खः अथे बांलाक प्रज्ञां खंकेमाः ।

गुगुं संज्ञा चाहे व अतीत, अनागत, वर्तमान, आध्यात्मिक, बाहिरिक, कोरागु, शूक्ष्मगु, हीनगु, प्रणितगु, तापागु व सतीगु थजू, व फुक्क संज्ञायात 'जिगु मखु' 'जि मखु' 'जिगु आत्म मखु' धका गथे खः अथे बांलाक प्रज्ञां खंकेमाः ।

गुगुं संस्कार चाहे व अतीत, अनागत, वर्तमान, आध्यात्मिक, बाहिरिक, कोरागु, शूक्ष्मगु, हीनगु, प्रणितगु, तापागु व सतीगु थजू, व फुक्क संस्कारयात 'जिगु मखु' 'जि मखु' 'जिगु आत्म मखु' धका गथे खः अथे बांलाक प्रज्ञां खंकेमाः ।

गुगुं विज्ञान चाहे व अतीत, अनागत, वर्तमान, आध्यात्मिक, बाहिरिक, कोरागु, शूक्ष्मगु, हीनगु, प्रणितगु, तापागु व सतीगु थजू, व फुक्क विज्ञानयात 'जिगु मखु' 'जि मखु' 'जिगु आत्म मखु' धका गथे खः अथे बांलाक प्रज्ञां खंकेमाः ।

'भिक्षुपि, थथे खंम्ह, बहुश्रुत दुम्ह आर्य श्रावकं रूपयूनं म्हाइपु

ताया च्वनी, वेदनाय् नं म्हाइपु ताया च्वनी, संज्ञाय् नं म्हाइपु ताया च्वनी, संस्कारय् नं म्हाइपु ताया च्वनी, विज्ञानय् नं म्हाइपु ताया च्वनी । म्हाइपु ताया रागं रहित जुया च्वनी, रागं रहित जुया क्लेशं मुक्त जुयाच्वनी, क्लेशं विमुक्तगुली 'जि क्लेशं विमुक्त जुल' धका ज्ञान उत्पन्न जुया च्वनी, प्रतिमन्धि क्षीण जुल, उत्तमाचरणयात आचरण याये धुन, याये माःगु कर्तव्य याये धुन, हाकनं याये माःगु कर्तव्य छुं मन्त' धका बांलाक सीका च्वनी ।

भगवान बुद्धं थथे आज्ञा जुया विज्यात । खुशी प्रसन्न जुया पञ्चवर्गीय भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयागु भाषणयात अनुमोदन याना काल । थ्व उपदेश कना विज्यागु अवस्थाय् पञ्चवर्गीय भिक्षुपिनि उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुल ।

उगु बखते लोकय् खुम्ह अरहन्तीपि दुगु जुल ।

पञ्चवर्गीय कथा ववचाल

प्रबुज्या कथा

उगु समयय् बाराणसी यश कुलपुत्र छम्ह सुकुमारम्ह श्रेष्ठि पुत्र जुया च्वन ।

व कुमारया स्वंगू प्रासाद दु-छगू हेमन्त [चिकुलां] च्वनेगु, छगू ग्रीष्म ऋतुं [तालां] च्वनेगु, छगू वर्षा ऋतुं च्वनेगु ।

व कुमार वर्षा ऋतुइ च्वनेगु प्रासादय् प्यला तक मिजंत छम्ह हे मदुगु मिसात मुक्कगु प्याखंभोतय्सं बाजं थाका प्याखँ ल्हइका प्रासादं क्वय् क्वहाँ वये म्वाःम्ह जुया च्वन ।

छन्हु पञ्चकामं तृप्त जुइक पूर्ण जुइक सेवा याका च्वना च्वंम्ह यश कुलपुत्रया न्ह्यथ्याक न्हचवल । परिषदपिनि नं न्हचवल । चच्छियकं चिकेँ मत च्याना च्वन ।

यश कुलपुत्रया न्हचथ्याकं न्हचलं चाल । वं खन, थः परिषदपि गुलि याक्वय् बीणा क्वखाया, गुलि बोहलय् मृदङ्ग क्वखाया, गुलि याक्वय् खि क्वखाया, गुलि सँ छ्वाल बिछ्वाल जुइका, गुलि लाः स्वात्यां वयेका, गुलि न्हचलय् [व हा थ्व हा मदयेक] हाला, न्हयो वयेका च्वषि । वं व दृश्य ल्हाती थ्यना च्वगु शम्शानथेँ तायेकल । थ्व खनेवं हे वया न्हयोने दोष युक्त परिणाम खने दवल । उदासं चित्तय् थाय् काल । अबले यश कुलपुत्रं उदान व्यक्तं यात—

“अहो लोकजनपि, [तृष्णा आदि क्लेश धर्मं] सास्ति याना च्वंच्वन ! अहो लोकजनपि, [तृष्णा आदि क्लेश धर्मं] कष्ट बिया च्वंच्वन !

यश कुलपुत्र लुँयागु क्वापा लाकां न्ह्याना छेँया लुखा द्वाः दुथाय् थ्यंकः वन ।

“बांलाक छेँ नं पिहाँ वया छेँ मदुम्ह जुया प्रव्रजित जुइया निंति यश कुलपुत्रयात छुं अन्तराय [बाधा] मजुइमाः” धक

अमनुष्य [देवता] पिसं लुखा चायेका बिल ।

यश कुलपुत्र शहरया ध्वाखा दुथाय् थ्यंकः वन । “बांलाक छेँ
नं पिहाँ वया छेँ मद्दुम्ह जुया प्रब्रजित जुइया निति छुँ अन्तराय
मजुइमाः” धका अमनुष्य [देवता] पिसं ध्वाखा चायेका बिल ।
। यश कुलपुत्र गन ऋषिपतन मृगदावन दु, अन थ्यंकः वन ।

उगु समयय् भगवान बुद्ध सुद्ध चान्हय् दना बिज्याना खुल्लागु
थासय् चंक्रमण याना बिज्याना च्वन । भगवान बुद्ध यश कुलपुत्र
तापाकं निसेँ वया च्वंगु खंका बिज्यात । खनेवं चंक्रमण क्वहाँ
बिज्याना लाया तःगु आसनय् फेतुना बिज्यात । भगवान बुद्धया
रह्योनय् यश कुलपुत्र उदान व्यक्त यात—

“अहो लोकजनपि, [तृष्णा आदि क्लेश धर्मं] सास्ति याना
च्वंच्वन ! अहो लोकजनपि, [तृष्णा आदि क्लेश धर्मं] कष्ट
बिया च्वंच्वन !”

भगवान बुद्ध यश कुलपुत्रयात आज्ञा जुया बिज्यात—

“यश ! थन सास्ति मद्दु न कष्ट हे दु ! वा यश, फेतु ।
छन्त धर्म खँ कने ।”

यश कुलपुत्र “थन सास्ति मद्दु, कष्ट नं मद्दु हँ”, धका हर्ष ब
उमंग दुम्ह जुया लुँया लाकां तोता गन भगवान दुगु खः अन वन ।
वना भगवान बुद्धयात अभिवादन याना छसिलिक्क फेतुत । छसि-
लिक्क फेतुना च्वंम्ह यश कुलपुत्रयात भगवान बुद्ध आनुपूर्वी कथा

कना बिज्यात । व खः—दान कथा, शील कथा, स्वर्ग कथा, काम्य
दोष दुष्परिणाम, उकियागु क्लिष्टता पिदंका वयना उकि पिहां
वनेगुली आनिशंस [फल] नं प्रकाश याना बिज्यात ।

गबले भगवान बुद्धं यश कुलपुत्रयात योग्यगु चित्त दुगु,
क्यातुगु चित्त दुगु, नीवरण रोहतगु चित्त दुगु, उमंग सहितगु चित्त
दुगु, प्रसन्न चित्त दुगु सीका बिज्यात, अबने गुगु बुद्धपिनि मुक्कं थःगु
अधिकार्य दुगु [सामुक्कसिक] धर्मदेशना खः, उगु दुःख,
समुदय, निरोध व मार्ग प्रकाश याना बिज्यात ।

हाकु मजूगु, यच्चुसे च्वंगु कापतय् बांलाक हे रंगं ज्वनीथें, यश
कुलपुत्रयात नं “उत्पन्न जुइगु धर्मं फुक्क विनाश जुइगु स्वभाव दु”
घइगु क्लेशरूपी धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

थुखे यश कुलपुत्रया मां प्रासादय् थहाँ वना यश कुलपुत्रयात
मखना, गन गृहपति दु, अन वन; वना श्रेष्ठि गृहपतियात थथे धाल,
“गृहपति, छिक्किपिनि काय् यश खने मदु ।”

श्रेष्ठि गृहपति प्यंगु दिशाय् सल गइपि दूतत छ्वया थः स्वयं
गन ऋषिपतन मृगदावन दुगु खः, अन वन । श्रेष्ठि गृहपति लुंयागु
लाकांया पालि ख्वांय् खना पालि ख्वांय् स्व स्व वन ।

भगवान बुद्धं श्रेष्ठि गृहपति तापाकं निसें वया च्वंगु खंका
बिज्यात । खनेवं भगवान बुद्धयात थथे जुल—

‘गथे श्रेष्ठि गृहपति थन फेतुना थनसं फेतुना च्वंम्ह यश

कुलपुत्रयात मखनिगु खः, अथे ऋद्धि अभिसंस्कार अभिसंस्कृत याये दःसा ज्यू !'

भगवान बुद्धं उजागु हे ऋद्धि अभिसंस्कार अभिसंस्कृत याना बिज्यात ।

श्रेष्ठि गृहपति गन भगवान बुद्ध दुगु खः, अन वन, वना भगवान बुद्धयात थथे निवेदन बात-

“भन्ते भगवन्, यश कुलपुत्रयात खना बिज्या ला ?”

‘गृहपति, फेतु । थन फेतुना थनसं फेतुना च्वंम्ह यश कुलपुत्र-यात खंके दइ ।’

श्रेष्ठि गृहपति ‘थन हे फेतुना थनसं फेतुना च्वंम्ह यश कुलपुत्रयात खंके दइगु हँ !’ धका हर्ष व उमंग दुम्ह जुया भगवान बुद्धयात अभिवादन याना छसिलिक्क फेतुत । छसिलिक्क फेतुना च्वंम्ह गृहपतियात भगवान बुद्धं आनुपूर्वी कथा कना बिज्यात । व खः-दान कथा, शील कथा, स्वर्ग कथा, पञ्चकामय् दोष दुष्परिणाम उकियागु क्लिष्टता पिदंका क्यना उकि पिहाँ वनेगुली आनिशंस नं प्रकाश याना बिज्यात ।

गबले भगवान बुद्धं श्रेष्ठि गृहपतियात योग्यगु चित्त दुगु, क्यातुगु चित्त दुगु, नीवरण रहितगु चित्त दुगु, उमंग सहितगु चित्त दुगु, प्रसन्न चित्त दुगु सीका बिज्यात । अबले बुद्ध तथागतपिनि मुक्कं थःगु अधिकारय् दुगु [सामुक्कंसिक] गुगु धर्मदेशना खः, उगु दुःख, समुदय, निरोध व मार्गया खँ प्रकाश याना बिज्यात ।

हाकु मजूगु, यचुगु कापतय् बांलाक हे रंगं ज्वनीथे श्रंष्टि
गृहपतियात नं “उत्पन्न जुइगु धर्म फुक्क विनाश जुइगु स्वभाव दु”
धइगु क्लेशरूपी धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

श्रंष्टि गृहपति धर्म खंम्ह, धर्मय् थ्यंम्ह, धर्म स्युम्ह, धर्मये
दुथ्बाम्ह, शंका तरे याये फुम्ह, थथे ला अथे ला धइगु कल्पना मदुम्ह
द्ध शासनय् निर्भीतत्वय् थ्यंम्ह बुद्ध वाहेक मेपि शरण मदुम्ह जुया
भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—

‘भन्ते, तःसकं लय्ताये बहः जू, तःसकं प्रसन्न ताये बहः जू ।
भन्ते, भोपुया च्वंगु वस्तु थपुइका बीथे, त्वपुया तःगु वस्तु उला
क्यनेथे, लँ दटना च्वंम्हसित लँ क्यना बीथे, मिखा दुपिसं रूप खनी
धका ख्युंघाय् चिके मत क्यना बीथे, अथे हे भगवानं जित अनेक
प्रकारं धर्म प्रकाश याना बिज्यात ।’ भन्ते, भगवन्, अनिनिसें जि
भगवानया शरण वया धर्मया नं भिक्षुसंघया नं । भगवानं जित
अनिसें जीवन काछि तकं शरण वःम्ह उपासक धका धारण
याना बिज्याहूँ ।’

संसारय् व गृहपति हे न्हापां त्रिशरण वंम्ह उपासक जुल ।

यश कुलपुत्रया अबुयात धर्मदेशना याना बिज्याबले न्हापा
खने धुकूगु न्हापा सीके धुकूगु भूमिमात प्रत्यवेक्षण याःम्ह यश
कुलपुत्रया उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुल ।

अबले भगवान बुद्धयात थथे जुल—

यश कुलपुत्रया भवुयात धर्मदेशना याना बिज्याबले न्हापा खने धुंकूगु न्हापा सीके धुंकूगु भूमियात प्रत्यवेक्षण याम्ह यश कुलपुत्रया उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुइ धुंकल । न्हापा छे च्वना च्वंबलेथे यश कुलपुत्र गृहस्थी जुया कामगुण सेवन याये योग्यम्ह मजुल । आः जि वयात ऋद्धि अभिसंस्कारं तोपुया तयागु तोतेगु बेश जुइ ।”

भगवानं उगु ऋद्धि अभिसंस्कार तोता बिज्यात । श्रेष्ठि गृहपति यश कुलपुत्र फेतुना च्वंगु खंकल, खना यश कुलपुत्रयात धथे धाल—

‘बाबु यश, छं मां शोकं दाह जुइका च्वन । मांयागु जीवन् रक्षा याः ।’

यश कुलपुत्रं भगवान बुद्धया खा स्वल । भगवान बुद्धं श्रेष्ठि गृहपतियात धथे आज्ञा जुया बिज्यात—

“गृहपति ! छं बुकी गथे मती तया ? छं थें गुम्ह व्यक्ति शैक्ष ज्ञानं शैक्ष दर्शनं धर्मयात खंकल, थुइकल । न्हापा खंके धुंकूगु न्हापा सीके धुंकूगु भूमियात प्रत्यवेक्षण याना जूम्ह उम्ह व्यक्तिया उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुइ धुंकल । न्हापा छे च्वना च्वंबलेथे उम्ह व्यक्ति गृहस्थी जुया कामगुण सेवन याये योग्य जू ला ?”

‘मजू भन्ते ।’

‘गृहपति, छं थें यश कुलपुत्रं शैक्ष ज्ञानं शैक्ष दर्शनं धर्मयात खंकल, थुइकल, न्हापा खंके धुंकूगु न्हापा सीके धुंकूगु भूमियात

प्रत्यवेक्षण याम्ह वया उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुइ धुंकल । गृहपति ! यश कुलपुत्र न्हापा छे च्वना च्चबलेथे गृहस्थी जुया कामगुण सेवन याये योग्य मजुल ।'

'भन्ते, यश कुलपुत्रयात लाभ जुल, भन्ते ! यश कुलपुत्रयात भिगु जीवन प्राप्त जुल । गुगु कारणं यश कुलपुत्रया उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्त जुल ।' भन्ते भगवन् ! यश कुलपुत्र ल्यु ल्यु तया थीयागु भोजन जिथाय् स्वीकार याना बिज्याहूँ ।'

भगवान बुद्धं मौन जुया स्वीकार याना बिज्यात ।

श्रेष्ठि गृहपति भगवान बुद्धयागु स्वीकृति सीका आसनं दत्ता भगवान आस्तायात अभिवादन याना प्रदक्षिणा याना लिहाँ वन ।

'भन्ते भगवन्, जि छःपिके प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।'

भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात—'वा भिक्षु, बांलाक कना तयागु धर्मं च्चः, दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक आचरण या ।' व बचन हे व भायुष्मानया उपसम्पदा जुल ।

उगु समयय् लोकय् न्हेम्ह अरहन्त दुगु जुल ।

यशया प्रब्रज्या कथा क्वचाल

भगवान बुद्ध सुथ न्हापनं चीवर पुना पात्र चीवर धारण याना आयुष्मान यश ल्यु ल्यु तया गन श्रेष्ठि गृहपतिया छेँ दु, अन बिज्यात ।

बिज्याना लाया तःगु आसनय् फेतुना बिज्यात ।

अबले आयुष्मान वध्या मां व जहान गन भगवान दु, अन वन । वना भगवान बुद्धयात अभिवादन याना द्धसिलिक्क फेतुत ।

इमित भगवान बुद्ध आनुपूर्वी कथा कना बिज्यात । व खः—
दान कथा, शील कथा, स्वर्ग कथा, कामगुणय् दोष, दुष्परिणाम,
उकियागु क्लिष्टता पिदंका क्यना उर्कि पिहां वनेगुली आनिशंस फल
नं प्रकाश याना बिज्यात ।

गबले भगवान बुद्ध इमिगु योग्यगु चित्त दुगु, क्यातुगु चित्त
दुगु, नीवरणं रहितगु चित्त दुगु, उमंग सहितगु चित्त दुगु, प्रसन्न चित्त
दुगु, सीका बिज्यात, अबले बुद्धपिनि मुक्कं थःगु अधिकारय् दुगु
सामुक्कंसिक धर्मदेशना दुःख, समुदय, निरोध व मार्गया खं प्रकाश
याना बिज्यात ।

हाकु मजूगु, यचुगु कापतय् बांलाक रंगं ज्वनीथे इमित नं
'उत्पन्न जुइगु धमं फुक्क विनाश जुइगु स्वभाव दु' धइगु क्लेशरूपी
धू व मल रहितगु धर्मच्छु उत्पन्न जुल ।

इपि धर्म खंपि, धर्मय् थ्यंपि धर्म स्यूपि, धर्मय् दुग्गःपि शंका
तरे याये फुपि थथे ला अथे ला धइगु कल्पना मदुपि बुद्ध शासनय्
निर्भितत्वय् थ्यंपि भले बुद्ध बाहेक मेपि शरण मदुपि जुया भगवान
बुद्धयात थथे निवेदन यात—

“भन्ते, तःसकं लय्ताये बहः जू, भन्ते, तःसकं प्रसन्न ताये

बहः जू । ... प... भन्ते ! जिपि भगवानया शरण वया धर्मया नं
वर्थे संघमा नं । भगवन् ! जिमित थनिनिसे जीवन काछि तक शरण
वःपि उपासिकापि धका धारण याना बिज्याहुँ ।”

इपि लोकय् न्हापां त्रिशरण वःपि उपासिकापि जुल ।

अनं जिपा आयुष्मान यशया मां-बी व जहानपिसं भगवान
बुद्धयात व आयुष्मान यशयात उत्तमगु खादय भोज्य द्वारा वःपिनिगु
ल्हातं हे तृप्त याका गात गात धायेक भोजन भपिकल । भगवान
बुद्धं भोजन सिधयेका पात्रं ल्हाचीका विज्यागु सीका (इपि सकलें)
छसिलिक फेतुत । भगवान बुद्धं आयुष्मान यशया मां-बी व जहान-
पिन्त धर्म कथा द्वारा बांलाक धर्म वधना उकी स्थिर याका, बांलाक
उत्तेजित याका, सम्प्रर्हषित (लय्तायेका) याका, आसतं दना
त्तिहाँ बिज्यात ।

आयुष्मान यशया-वाराणसीया श्रेष्ठानुश्रेष्ठिपिनि कुलपुत्रनि
विमल, सुबाहु, पूर्णजी व गवम्पति-व्यह्य गृहस्थी पासापिसं “यश
कुलपुत्रं सँ दाढि खाना काषाय वस्त्र धारण याना बांलाक छेँ नं पिहाँ
वया छेँ मद्दुम्ह जुया प्रव्रजित जुल” धइगु खबर ताल । इमित बथे
जुल “व धर्मं विनय धात्थेँ हीनगु खइ मखु, व प्रव्रजित नं हीनगु खइ
मखु । गुगु कारण यश कुलपुत्र सँ आदि खाना काषाय वस्त्र धारण
याना बांलाक छेँ नं पिहाँ वया छेँ मद्दुम्ह जुया प्रव्रजित जुल ।” इपि
गन आयुष्मान यश दु, अन थ्यंकः वन । वना आयुष्मान यशयात
अभिवादन याना खखेलिना चवन ।

आयुष्मान यश इपि प्यम्ह गृहस्थी पासापिन्त व्वना गन भगवान दु, अन वन । वना भगवान बुद्धयात अभिवादनं याना छसिलिक फेतुत । छसिलिक फेतुना च्वम्ह आयुष्मान यशं भगवान बुद्धयात थथे निवेदनं यात—

‘भन्ते, थुपि वाराणसीया श्रेष्ठानुश्रेष्ठीपिनि कुलपुत्रपि विमल, सुवाहु, पूर्णजी व गवम्पति प्यम्ह जि गृहस्थी बलेया पासापि खः । इमित भगवान बुद्ध ओवाद व उपदेश बिया बिज्याहूँ ।’

इमित भगवान बुद्ध आनुपूर्वी कथा कना बिज्यात । व खः—
दान कथा, शील कथा, स्वर्ग कथा, कामगुणया दोष, दुष्परिणाम, उकियागु क्लिष्टता पिदंका क्वना उकिं पिहां वनेगुली आनिशंस प्रकाश वाना बिज्यात ।

गबले भगवान बुद्ध इमिगु योग्यगु चित्त दुगु, क्यातुगु चित्त दुगु, नीवरणं रहितगु चित्त दुगु, उमंग सहितगु चित्त दुगु, प्रसन्न चित्त दुगु सीका बिज्यात, अबने बुद्धपिनि मुक्क थःगु अधिकारय् दुगु गुगु सामुक्कंसिक धर्मदेशना खः, उगु दुःख, समुदय, निरोध व मार्गया खँ प्रकाश याना बिज्यात ।

हाकु मजूगु, यचुगु कापतय् बांलाक रंगं ज्वनीथें इमित नं
“उत्पन्न जुइगु धर्म विनाश जुइगु स्वभाव दु” धइगु क्लेशरूपी धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

इमितं धर्मं खपिं, धर्मय् थ्यपिं, धर्मं स्यूपिं, धर्मय् दुग्गपिं,

शका तरे याये फुपि, बुद्ध शासनय् निर्भीतत्वय् थ्यपि, बुद्ध बाहेक मेपि शरण मदुपि जुया भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—

‘भन्ते भगवन्, जिमिसं छपिथाय् प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।

भगवान बुद्ध आज्ञा जुया बिज्यात ‘वा भिक्षुपि, बांलाक कना तयागु धर्म खः । दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक आचरण याः ।’

व वचनं हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल । इपि भगवान बुद्धयागु धर्म खँ व उपदेश न्यना उपादान रहित जुया आश्रव चित्त विमुक्तिपि जुल ।

उगु समयय् लोकय् किछमह अरहन्तेपि दुगु जुल ।

प्यमह गृहस्थी पासापिनि प्रब्रज्या क्वचाल ।

— ० —

आयुष्मान यशया जनपदया न्हापांसिं परम्परां वया च्वपि न्यय्ह कुलीन गृहस्थी पासापिसं “यश कुलपुत्र सँ दाढि खाना काषाय वस्त्र धारण याना बांलाक छेँ नं पिहाँ वना छेँ मदुह्य जुया प्रब्रजित जुल हँ” धइगु खबरु ताल ।

इमित थथे जुल “व धर्म विनय धात्थे हीनगु खइमबु, व प्रब्रजित नं हीनगु खइमखु । गुगु कारणं यश कुलपुत्र सँ दाढि खाना काषाय वस्त्र धारण याना बांलाक छेँ नं पिहाँ वना छेँ मदुह्य जुया प्रब्रजित जुल ।

इपि गन आयुष्मान यशे दु, अन थ्यंक वन । आयुष्मान यशयात अभिवादन याना छखे लिना च्वन ।

आयुष्मान यश इपि न्यय्म्ह गृहस्थी पासापिन्त व्वना गन भगवान दु, अन वन । भगवान बुद्धयात अभिवादन याना छसिलिक्क फेतुत । छसिलिक्क फेतुना आयुष्मान यश भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—

“भन्ते ! थुपि जि ज्ञनपदया न्हापानिसें परस्परां वया च्वपि न्यय्म्ह कुलीन गृहस्थी पासापि खः । थुमित भगवान बुद्ध उपदेश व शिक्षा बिया बिज्याहें ।”

इमित भगवान बुद्ध आनुपूर्वी कथा कना बिज्यात । व खः—
दान कथा प्रकाश याना बिज्यात । गबले भगवान बुद्ध इमिगु योग्यगु चित्त दुगु सीका बिज्यात, अबले बुद्धपिनि मुक्क थःगु अधिकारय् दुगु गुगु सामुक्कसिक धर्मदेशना खः, उगु दुःख, समुदय, निरोध व मार्गया खें प्रकाश याना बिज्यात ।

हाकु मज्जुगु, यच्चुगु कापतय् बांलाक रंगं ज्वनीथें इमित नं ‘उत्पन्न जुइगु धर्म विनाश जुइगु स्वभाव दु’ धइगु क्लेशरूपी धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

इमिसं धर्मं खपि, धर्मय् थ्यपि, धर्मं स्युपि, धर्मय् दुग्यःपि शंका तरे याये फुपि बुद्ध शासनय् निर्भीतत्वय् थ्यपि बुद्ध बाहेक मेपि शरण मद्दुपि जुया भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—“भन्ते भगवन्,

जिमिसं छःपिके प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।”

भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात—‘वा भिक्षुपि बांलाक कान तयागु धर्म खः, दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक आचरण याः ।’

व वचनं हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल । भगवान बुद्धं इपि भिक्षुपिन्त धर्म खँ व उपदेश कना बिज्यात । इपि भगवान बुद्धयागु धर्म खँ व उपदेश न्यना उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्तपि जुल ।

उगु समयय् लोकय् ख्वीछम्ह अरहन्तपि दुगु जुल ।

न्यय्म्ह ह गृहस्थी पासापिनि प्रब्रज्या क्वचाल

द-मार कथा

‘भगवान बुद्धं इपि भिक्षुपिन्त सःता बिज्यात—’ भिक्षुपि, (छिपि) देव व मनुष्यपिनि सम्पत्ति जुया च्वंगु फुक्क बन्धनं मुक्त जूपि जुल ।

(आः) भिक्षुपि, (छिपि) बहुजन हित बहुजन सुख व लोकपिनि अनुकम्पाया निति देव मनुष्यपिनि अर्थ हित व सुखया निति चारिका या हुँ । छपु लं निम्ह वने मते । भिक्षुपि, आदि मध्य व अन्तय कल्याणगु धर्मदेशना या, अर्थ सहितगु, व्यञ्जनं युक्तगु केवल परिपूर्णगु, परिशुद्धगु उत्तमगु आचरणयात प्रकाश या । प्रज्ञा रूपी मिखाय् क्लेश रूपी धू अल्प मात्रापि सत्वापि दु । धर्म खँ न्यने

मखंगुलि हानि जुइका च्वन । धर्मया खँ सीके फुपि दइ तिनी ।
भिक्षुपि, धर्मदेशनाया निति जि नं गन उरुवेल सेना निगम दु,
अन वने ।’

अबले पापी मार गन भगवान बुद्ध दु, अन वन । वना
भगवानयात गाथा द्वारा धाल--

बद्धोसि सब्ब पासेहि,ये दिब्बा ये च मानुसा ।

महाबन्धन बद्धोसि, न मे समण मोक्खसी’ ति ॥

मार--“ श्रमण ! देव मनुष्यपिनि सम्पत्ति जुया च्वंगु फुक
क्लेश बन्धनं छन्त चीधुन, तःधगु बन्धनं नं चीधुंम्ह जुल । श्रमण!
छ जि पाखें मुक्त जुइ मखुत । ”

मुत्ताहं सब्ब पासेहि, ये दिब्बा ये च मानुसा ।

महाबन्धन मुत्तोम्हि,निहतो त्वमसि अन्तकाति’ ॥

बुद्ध- “ पापीमार ! देव मनुष्यपिनि सम्पत्ति जुया च्वंगु फुक
बन्धनं जि मुक्त जुल । तःधगु बन्धनं नं मुक्त जुइ धुंम्ह जुल ।
छ बुत । ”

अन्तलिक्ख चरो पासो,य्वायं चरति मानसो ।

तेन तं बाधयिस्सामि- न मे समण मोक्खसी’ ति ॥

मार- “ आकाश मार्गं वने फुपिन्त तक नं कष्ट बीगु थ्व
(तृष्णा रूपी) बन्धन मनय् चाहिला जुया च्वंगु दु,उगु (तृष्णा

रूपी बन्धनं छन्त कष्ट वी मानि । श्रमण, छ जि पाखे मुक्त जुइ मखु ।'

रूपा सदा रसा गन्धा, फोटुब्बा च मनोरमा ।

एत्थ मे विगतो छन्दो, निहतो त्व मसि अन्तकाति ॥

बुद्ध- "गुगु थ्व न्हयाइपुसे च्वंकीगु रूप, शब्द, गन्ध, रस व स्पर्श दु । थुकी जिगु आशा मदये धुं कल । पापी मार, छ पराजित जुल, वुत ।"

अले पापी मार, 'जित भगवानं स्यू खनि, 'जितः सुगतं स्यू खनि' धका दुःखी व दुर्मनम्ह जुया अन हे लोप जुया वन ।

मार कथा व्वचाल

प्रब्रज्या व उपसम्पदा कथा

उगु समबय् भिक्षुपिसं (बुद्धयाथाय्) नाना दिशां नाना जनपदं प्रब्रज्या व उपसम्पदा अपेक्षितपिं व्वना हइगु जुया च्वन- ' भगवान बुद्धं इमित प्रब्रज्या व उपसम्पदा बिया विज्याइ । ' उकी भिक्षुपिं व प्रब्रज्या व उपसम्पदा अपेक्षितपिन्त कष्ट जुइगु जुया च्वन ।

एकान्तय् आनन्दं च्वना विज्याम्ह भगवान बुद्धया मनय् थथे विचार लुल । थौं कन्हे भिक्षुपिसं नाना दिशां नाना जनपदं प्रब्रज्या व उपसम्पदा अपेक्षितपिन्त (जिथाय्) व्वना हइगु जुया च्वन- ' इमित भगवान बुद्धं प्रब्रज्या व उपसम्पदा याना विज्याइ । ' उकी भिक्षुपिं व प्रब्रज्या व उपसम्पदा अपेक्षितपिन्त कष्ट जुइगु जुया

चवन ।

जि भिक्षुपिन्त अनुमति बी दसा ज्यू- “ भिक्षुपि! आः
छिमिसं हे उगु उगु दिशाय् उगु उगु जनपदय् प्रब्रज्या व
उपसम्पदा याः । ”

भगवान बुद्धं सन्ध्याइलय् एकान्त वासं दना उगु निदानय् उगु
प्रकरणय् धर्म खँ कना भिक्षुपिन्त सम्बोधन याना ब्रिज्यात “भिक्षुपिं,
बि एकान्तय् आनन्दं चवं चवनाबले जित थथे मनय् तर्कना लुल,
“ थौ कन्हे भिक्षुपिसं (जिथाय्) नाना दिशां नाना जनपदं प्रब्रज्या
व उपसम्पदा अपेक्षितपि ब्वना हइगु जुया चवन, ‘भगवान बुद्धं
इमित प्रब्रज्या व उपसम्पदा याना ब्रिज्याइ ।’ उकी भिक्षुपिं व प्रब्रज्या
व उपसम्पदा अपेक्षितपिन्त कष्ट जुइगु जुया चवन । जि भिक्षुपिन्त
अनुमति बी दःसा ज्यू- “ भिक्षुपि, आः छिमिसं उगु उगु दिशाय् उगु
जनपदय् प्रब्रज्या व उपसम्पदा याः । ”

भिक्षुपिं, (उकिं) आःछिमिसं उगु उगु दिशाय् उगु उगु जन-
पदय् प्रब्रज्या व उपसम्पदा थुकथं यायेमाः-

न्हापां सँ दाढि खाका, काषाय बस्त्र धारणयाका, छपाल्हा
पिकायेका, उत्तरासङ्ग (गाः) पाछाय्के बिया भिक्षुपिनि पाली
वन्दना याका पुतुहुं फेतुइके बिया, ल्हा बिन्ति याका थथे धा धका
धायेमाः।

बुद्धं सरणं गच्छामि ।

धम्मं सरणं गच्छामि ।

संघं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पि धम्मं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पि संघं सरणं गच्छामि ।

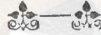
ततियम्पि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

ततियम्पि धम्मं सरणं गच्छामि ।

ततियम्पि संघं सरणं गच्छामि ।

‘ भिक्षुपि, थ्व त्रिशरणं गमनं प्रब्रज्या व उपसम्पदा यायेगु
अनुमतिं विया च्वना । ’

त्रिशरणं गमनं उपसम्पदा कथा वचाल

दुतिय मार कथा

भगवान् बुद्धं वर्षावासं दत्त्वा विज्याना भिक्षुपिन्त सःता
विज्यात ‘ भिक्षुपि, जिं गथे खः अथे हे विचारं याता । गथे खः
अथेहे बांलाक कोशिसं याता । ज्वःमदुगु निर्वाणय् थ्यंक् वना ।
ज्वःमदुगु निर्वाणयात साक्षात्कारं याता । भिक्षुपि, द्विमिसं नं गथे
खः अथे हे विचारं याता, गथे खः अथेहे बांलाक कोशिसं याता,
ज्वःमदुगु निर्वाणय् बार बार थ्यंक् वनेगु याः । ज्वःमदुगु निर्वाणयात
साक्षात्कारं यायेगु स्व । ”

अबले पापी मार गन भगवान दु अन वन । वना भगवानयात
गाथा द्वारा धाल-

**बद्धोसि मार पासेहि,ये दिब्बा ये च मानुसा ।
महाबन्धन बद्धोसि-न मे समण मोक्खसी' ति ॥**

“ देव मनुष्यपिनि सम्पत्ति जुया च्वंगु मार बन्धनं (छन्त)
ची धुन (छ) तःधंगु बन्धनं नं ची धुंम्ह जुल । श्रमण, छ, जिगु
पाखे मुक्त जुइ फइ मखुत । ”

**मुत्ताहं मार पासेहि,ये दिब्बा ये च मानुसा ।
महाबन्धन मुत्तोम्हि,निहतो त्व मसि अन्तका'ति ॥**

“ पापीमार! देव मनुष्यपिनि सम्पत्ति जुया च्वंगु मार बन्धनें
जि मुक्त जुइ धुन । तःधंगु बन्धनं नं मुक्त जुइ धुंम्ह जुल । अन्तक,
(मार) छ बुत । ”

अले पापीमार ' भगवान बुद्धं जितं स्यू सुगतं जितं स्यू '
धका दुःखी व दुर्मनम्ह जुया अन हे अन्तरधान जुल ।

भद्र-वर्गीय वस्तु

भगवान बुद्ध बाराणसी न्हयाइपुतले च्वना बिज्याना गन
उरूवेल दु, अन चारिकाय् बिज्यात । भगवान बुद्धं लं चिला गन
छगू जंगल दु, अन बिज्यात । बिज्याना उगु जंगलय् दुने द्वाहाँ
बिज्याये धुंका छमा सिमा क्वय् फेतुना बिज्यात ।

उगु समयय् स्वीम्ह भद्रवर्गीय पासापि थःथः जहानपि सहित

उगु जंगलय् परिचरण याना च्वना च्वंगु जुया च्वन । छम्हमिया जहान मदु । वया निति बेश्या छम्ह हया तःगु । व बेश्या इपिं बेहोश जुया च्वंगु मौका चू लाका सामान ज्वना बिस्यु वन । इपिं पासापिसं थःपिनि पासायात ग्वाहालि यायेगु रूप्य व मिसायात मा मां उगु जंगलय् चाहिला च्वं च्वं छमा सिमा क्वय् फेतुना बिज्याम्ह भगवाग बुद्धयात खन । खना गन भगवान बुद्ध दुगु खः, अन वन । वना भगवानयात थये निबेदन यात—

“ भन्ते भगवान् मिसा छम्ह खना बिज्या ला ? ”

कुमारपिं, छिमित मिसा छु यायेत ? ’

‘ भन्ते, जिपिं स्वीम्ह भद्रवर्गीय पासापिं थःथः जहानपिं सहित थुगु जंगलय् परिचरण याना च्वं च्वनागु । छम्हसिया जहान मदुगु जुया वया निति बेश्या छम्ह हया बियागु । भन्ते, व बेश्या जिपिं बेहोश जुया च्वंगु मौका चू लाका सामान ज्वना बिस्यु वन । भन्ते, जिपिं पासाया निति ग्वाहालि यायेगु रूप्य व मिसायात मा मां थ्व जंगलय् चाहिला च्वना ।

‘ कुमारपिं, छिमिसं थुकियात छु गथे भःपिया ? छिमित गुगु भिं ता ? मिसा मालेगु ला कि अथवा थःत थःम्हं मालेगु ? ’

‘भन्ते, थःत थःम्हं मालेगु हे जिमिसं भिं ता ।’

‘कुमारपिं, अथे जूसा छिपिं फेतु । छिमित धर्म खँ कने ।’

‘हवस् भन्ते ।’

इपि भद्रवर्गीय पासापि भगवानयात अभिवादन याता छसि-
लिक्क फेतुत । इमित भगवान बुद्धं आनुपूर्वी कथा कना बिज्यात ।
व खः-दान कथा । उकिं पिहां वनेगुली आनिशंस
नं प्रकाश याता बिज्यात । गबले भगवान बुद्ध इमिगु योग्यगु चित्त
दुगु, क्यानुगु चित्त दुगु, नीवरण रहितगु चित्त दुगु, उमंगं सहितगु
चित्त दुगु, प्रसन्न चित्त दुगु सीका बिज्यात, अबले बुद्धपिनि मुक्कं
थःगु अधिकारय् दुगु गुगु सामुक्कसिक धर्मदेशना खः, उगु दुःख,
समुदय, निरोध व मार्गया खँ प्रकाश याता बिज्यात ।

हाकु मज्जुगु, यचुगु कापतय् बांलाक रंगं ज्वनीथ इमित नं
‘उत्पन्न जुइगु धर्म फुक्क विनाश जुइगु स्वभाव दु’ धइगु वलेश रूपी
धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

इपि धर्म खपि, धर्मय् थ्यपि, धर्म स्यूपि, धर्मय् दुग्गःपि शंका
तणे याये फुपि, बुद्ध शासनय् निर्भीतत्वय् थ्यपि, बुद्ध बाहेक मेपि
शरण मदुपि जुया भगवान बुद्धमात थथे निवेदन यात-

“भन्ते भगवन, जिमिसं छःपिन्थाय् प्रव्रज्या व उपसम्पदा
कामता याता च्वना ।”

भगवान बुद्धं आज्ञा जुया बिज्यात, ‘वा भिक्षुपि, बांलाक कना
तयागु धर्म खः । दुःख अन्त बायेया निति उत्तमगु आचरणयात
बांलाक आचरण याः ।’

उगु वचन हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल ।

भद्रवर्गीय पासापिनिगु कथा वक्चाल

उरुवेल प्रातिहार्य कथा

भगवान बुद्ध छसिकथं चारिका बायां गन उरुवेल दु, अन
न्ह्या बिज्यात ।

उगु समयय् उरुवेलाय् उरुवेल काश्यप, नदी काश्यप व गया
काश्यप स्वम्ह जटिलपि च्वना च्वंगु जुया च्वन । इपि मध्यय् उरुवेल
काश्यप जटिल व्यासःम्ह जटिलपिनि नेता, प्रनेता, अग्र, प्रमुख व
अधिकारी जुया च्वन ।

नदी काश्यप जटिल स्वसः जटिलपिनि नेता, प्रनेता, अग्र,
प्रमुख व अधिकारी जुया च्वन ।

गया काश्यप जटिल निसः जटिलपिनि नेता, प्रनेता, अग्र,
प्रमुख व अधिकारी जुया च्वन ।

भगवान बुद्ध गन उरुवेल काश्यप जटिलवा आश्रम दु, अन
बिज्यात । बिज्याना उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे आज्ञा जुया
बिज्यात—

“काश्यप, यदि छन्त भार मजूसा थच्छि अग्निशास्त्राय्
च्वने व्यु ।”

“महा श्रमण, जित भार ला मजू । तर अयन् अन ऋद्धि
दुम्ह, तुरन्त फेले जुइगु बिष दुम्ह, ग्याना पुगु बिष दुम्ह, हारांम्ह
नागराज दु, वं छन्त दुःख थः मनीमाः !

निकोलनं भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे आज्ञा

जुया बिज्यात—“काश्यप, यदि छन्त भार मजूसा चच्छि अग्निशालाय् च्वने व्यु ।”

‘महाश्रमण, जित भार ला मजू । तर अयन् अन ऋद्धि दुम्ह, तुरन्त फैले जुइगु बिष दुम्ह, भयानकगु बिष दुम्ह, हारांम्ह, नागराज दु, वं छन्त दुःख थः मबीमाः ।’

स्वकोलनं भगवान बुद्धं उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे आज्ञा जुया बिज्यात, “काश्यप, यदि छन्त भार मजूसा चच्छि अग्निशालाय् च्वने व्यु ।”

‘महाश्रमण, जित भार ला मजू । तर अयन् अन ऋद्धि दुम्ह, तुरन्त फैले जुइगु बिष दुम्ह, भयानकगु बिष दुम्ह, चण्डम्ह, नागराज दु । वं छन्त दुःख थः मबीमाः !’

‘काश्यप, छं अग्निशालाय् च्वं धका अनुमति जक व्यु ।’

‘महाश्रमण, याउँक च्वना बिज्याहूँ ।’

भगवान बुद्ध अग्निशालाय् दुहाँ बिज्याना घाय्मो सु लाया मुलपति ध्याना म्ह तप्यक तथा स्मृतियात न्हयोने लाका फेतुना बिज्यात ।

व नागराजां भगवान बुद्ध दुहाँ बिज्यागु खन । खना तँ पिकया कुं ल्हैया हल । अले भगवान बुद्धयात थथे जुल—

“जि व नागराजया सालुगु छचंगु, ख्वानुगु छचंगु, ला, सँय्पाय्, क्वँय् व स्यलय् धक्का मजुइक थःगु तेजं वयागु तेजयात

मदयेका बी दःसा ज्यु ।”

अले भगवान बुद्धं उगु रूपं ऋद्धि अभिसंस्कारयात अभि-
संस्कृत याना कुं वयेका बिज्यात । नागराजां तँ सह्याये मफया मि
ज्वाला पिकाल । भगवान बुद्धं नं तेजोधायु समाधी च्वना मि ज्वाला
पिकया बिज्यात । ज्वाला सहितगु मि निगुलिं याना अग्निशाला
छ्वथे, ह्वाना ह्वाना छ्वथे, ज्वाला सहितगु जुया च्वन ।

इपि जटिलपि अग्निशाला छ्वाख्यरं च्वना थथे हाला च्वन,
“भो पासापि, अपायसकं बांलाम्ह महाश्रमण नागराजां कष्ट बीका
च्वन ।”

भगवान बुद्धं उगु चा कटे जुइवं व नागराजयात सालुगु छ्चंगु,
छ्वातुगु छ्चंगु, ला, सँय्प्वाय्, क्वय्, स्यलय् धक्का मजुइक थःगु तेजं
वयागु तेजयात हटे याना पात्रय् तया उरुवेल काश्यप जटिलयात
क्यना बिज्यात—“काश्यप, थ्व नागराजयात थःगु तेजं वयागु तेजयात
मदयेका बी धुन ।”

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल—“महाश्रमण तःसक
ऋद्धि दुम्ह खः, तःधगु आनुभाव दुम्ह खः । गुकिं याना ऋद्धिबानम्ह,
तुरन्त फेले जुइगु बिष दुम्ह, भयानकगु बिष दुम्ह, चण्डम्ह, नागराज-
यात थःगु तेजं वयागु तेजयात मदयेका बी फत । तर अयनं जिथे
अरहन्त ला मखुनि ।”

नेरञ्जरायं भगवा,

उरुवेल कस्सपं जटिलं अवोच ।

सचे ते कस्सप अगरू,
विहरेमु अज्जण्हो अग्गिसालम्ही'ति ।

'भगवान बुद्धं नैरञ्जन सिथय उरुबेल काश्यप जटिलयात
आज्ञा जुया विज्यात-‘काश्यप, यदि छन्त भार मजूसा थोँ छन्हु
अग्निशालाय् च्वने व्यु ।’

न खो मे महासमण गरू,
फासुकामोव तं निवारेमि ।
चण्डेत्थ नागराजा,
इद्धिमा आसिविसो घोरविसो ।
सो तं मा विहेठेसी'ति ॥

'महाश्रमण, जित भार मजू । सुख सुविधाया निति जि छन्त
रोके याना च्वना । अन ऋद्धि दुम्ह तुरन्त फइले जुइ फुगु विष दुम्ह,
भयंकरगु विष दुम्ह, हारांम्ह नागराजां छन्त दुःख थः मबीमाः !'

अप्पेव मं न विहेठेय्य,
इद्धं त्वं कस्सप अनुजानाहि अग्यागार'न्ति ।
दिन्न'न्ति नं विदित्वा,
अ-भीतो पाविसि भयमतीतो ॥

‘जित दुःख वी फइ मता । काश्यप, छ अग्निशालाय् च्वनेगु
अनुमति ब्यु । उगु अग्निशालाय् च्वनेगु अनुमति ब्यूगु सीका भयमात
अतिक्रमण याना विज्याम्ह बुद्ध निर्भीत जुया दुहां विज्यात ।’

दिस्वा इंसि पविट्टं, अहिनागो दुम्मनो पधूपायि ।
सुमन मनसो अधिमनो, मनुस्सनागोपि तत्थ पधूपायि ॥

‘भगवान्-बुद्ध दुहां विज्यागु खना नागराजां तमं कुँपिकात् ।
यचुगु मन दुम्ह, शुद्धगु विचार दुम्ह, मनुष्यपिनि नागराजा जुया
विज्याम्ह भगवान् बुद्ध अन कुँपिकया विज्यात ।’

मक्खञ्च असहमानो, अहिनागो पावकोव पज्जलि ।
तेजोधातु सुकुसलो, मनुस्सनागोपि तत्थ पज्जलि ॥

‘तँ सह याये मफया नागराज मिज्वालाथे च्यात । तेजोधातुइ
दक्षम्ह मनुष्यपिनि नागराज जुया विज्याम्ह बुद्धं नं मिज्वाला पिकया
विज्यात ।’

उभिन्नं सजोति भूतानं ।

अग्धागारं आदित्तं होति सम्पज्जलितं सजोतिभूतं ॥

उदिच्छरे जटिला ।

अभिरूपो वत भो महासमणो,

नागेन विहेठियती'ति भणन्ति ॥

'ज्वाला सहितगु मि तिगुलि याना अग्निशाला छ्वर्थे, ह्वाना ह्वाना छ्वर्थे, ज्वाला सहितगुर्थे जुया च्वन । जटिलपि अग्निशाला छ्वाख्यरं च्वना, भो पासापि, अपायसकं बांलाम्ह महाश्रमण नागराजं कष्ट बीका च्वने धका हाला च्वन ।'

अथ तस्सा रत्तिया अच्चयेन ।

हता नागस्स अच्चियो होन्ति ॥

इद्धिमतो पन ठिता ।

अनेकवण्णा अच्चियो होन्ति ॥

'उगु चा कटे जुइवं नागराजाया मिज्वाला शान्त जुल । ऋद्धिवानम्ह भगवान बुद्धयागु अनेक प्रकारयागु वर्ण दुगु मिज्वाला दबा हे च्वन ।'

नीला अथ लोहितिका ।

मञ्जिटा पीतका फलिकवण्णायो ॥

अङ्गीरसस्स काये ।

अनेकवण्णा अच्चियो होन्ति ॥

'वचुगु, हघाउंसु, कलजिगु, म्हासुगु, फलिक (शिशाया)

चर्णु अनेक वर्णं दुगु मिज्वाला भगवान् बुद्धया शरीर्य दया च्वन ।

पत्तम्हि ओदहित्वा ।

अहिनागं ब्राह्मणस्स दस्सेसि ॥

अयं ते कस्सप नागो ।

परियादिन्नो अस्स तेजसा तेजो'ति ॥

‘नागराजयात पात्रय् तथा ब्राह्मणयात्त क्यना बिज्यात् ।
काश्यप, थ्व नागराजयागु तेजयात् थःगु तेजं मदयेका बीधुन ।’

उरुवेल काश्यप जटिलं भगवान् बुद्धया ऋद्धिं प्रातिहार्यं
तःसकं प्रसन्न जुया भगवानयात् थथे निवेदन यात्—“महाश्रमण, अन
हे च्वना बिज्याहुँ । छःपिन्त न्हिथं जि भोजन याके ।”

नहापांगु प्रातिहार्यं

भगवान् बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलया आश्रमं लिक्क छसु
वनय् च्वना बिज्यात् । अबले प्यम्ह चतुर्महाराजपि न्ह्याइपुगु चान्हे
न्ह्याइपुगु वर्णं दुपि जुया छ्वाख्यरं तेजं प्रकाशित याना गन भगवान्
बुद्ध दुगु खः, अन वना भगवान् बुद्धयात् अभिवादन याना तःद्वंगु मि
द्वथें जुया प्यंगू दिशाय् च्वना च्वन ।

उरुवेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन वना भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात—‘महाश्रमण, समय जुल, भोजन तयार याये धुन ।’

‘महाश्रमण, न्ह्याइपुगु चान्हे न्ह्याइपुगु वर्णं दुपि जुया छ्चाख्यरं वनय् तेजं प्रकाशित याना छ्ःपि गन दु अन वया छ्ःपिन्त अभिवादन याना तःङ्गु मिद्वंथें जुया प्यंगू दिशाय् च्चना च्चवंःपि सु?’

‘ काश्यप! चतुर्महाराजपि जिथाय् धर्मं खें न्यनेत वःपि खः ।’

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल, ‘महाश्रमण तःधंगु ऋद्धि दुम्ह, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकिं याना चतुर्महाराजपि नं धर्मं खें न्यनेत बइगु जुया च्चन । तर अय्न् जिथें अरहन्त जा मखुनि ।’

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयाथाय् भोजन सिधयेका उगु वनय् हे च्चं बिज्यात ।

निगूगु प्रातिहार्य

— ० —

शक्र देवराज इन्द्र न्ह्याइपुगु वर्णं दुम्ह जुया छ्चाख्यर वनयात तेजं प्रज्वलित याना गन भगवान दु, अन वना भगवानयात अभिवादन याना न्ह्यापायागु वर्णं स्वयानं तःसकं न्ह्याइपुगु तःसकं उत्तमगु तःङ्गु मिद्वंथें जुया छ्खेलिना च्चना च्चन । उरुवेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन वना भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात ‘महाश्रमण, समय जुल,

भोजन तयार याये धुन । ’

‘महाश्रमण, न्ह्याइपुगु चान्हे न्ह्याइपुगु वर्ण दुम्ह जुया छ्चाखयरं वनयात तेजं प्रज्वलित याना छ्ःपिं गन दु, अन वया छ्ःपिन्तं अभिवादन याना न्हापायागु वर्ण स्वया नं तःसकं न्ह्याइपुगु तःसकं उत्तमगु तःद्वंगु मिद्वंथें जुया छ्खेलिना च्वं वःम्ह सु ? ’

‘ काश्यप ! जिथाय् धर्मं खँ न्यनेत वःम्ह शक्र देवराज इन्द्र खः । ’

उरुवेत काश्यप जटिलयात थये जुल, “महाश्रमण, तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकिं याना शक्र देवराज इन्द्र नं धर्मं खँ न्यनेत वः । तर अयूनं जिथें अरहन्त ला मखुनि । ”

भगवान बुद्ध उरुवेत काश्यप जटिलयाथायू भोजन सिधयेका उगु वनय् हे च्वं बिज्यात ।

स्वंगुगु प्रातिहार्य

— ० —

ब्रह्मा सहम्पति न्ह्याइपुगु चान्हे न्ह्याइपुगु वर्ण दुम्ह जुया छ्चाखयरं वनयात तेजं प्रकाशित याना गन भगवान दु, अन वना भगवान बुद्धयात अभिवादन याना न्हापायागु वर्ण स्वया नं तःसकं न्ह्याइपुगु तःसकं उत्तमगु तःद्वंगु मिद्वंथें जुया छ्सिलिवक च्वना चदन ।

उरुवेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान्
बुद्ध दु, अन वना भगवानयात थथे निवेदन यात, 'महाश्रमण,
समय जुल, भोजन तयार याये धुन ।'

'महाश्रमण, न्ह्याइपुगु चान्हे न्ह्याइपुगु वर्ण दुम्ह जुया
छवांखयरं वनयात तेजं प्रज्जलित याना गन छःपि दु, अन वया
छःपिन्त अभिवादन याना न्हापायागु वर्ण स्वया नं तःसकं
न्ह्याइपुगु तःसकं उत्तमगु तःद्वंगु मिद्वयें छसिलिक्क च्वना
चवं वःम्ह सु ?'

'काश्यप, जिधाय् धर्मं खँ न्यनेत वःम्ह ब्रह्मा सहम्पति खः ।'
उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल 'महाश्रमण तःधंगु
ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः गुकि याना ब्रह्मा
सहम्पति तः धर्मं खँ न्यनेत वः । तर अयनं जियें अरहन्त
ला मखुनि ।'

भगवान् बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयाथाय् भोजन सिधयेका
उगु वनय हे चवं बिज्यात ।

प्यंगुगु प्रातिहार्य

उगु समयय् उरुवेल काश्यप जटिलबा तःधंगु पञ्च न्ह्योने
थ्यक वःगु जुया च्वन । अङ्ग व मगधय् च्वपि फुक्क घइयें जनतापि

आपालं खादद्य भोज्य ज्वना बइगु जुघा च्वन ।

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल, “ थौं कन्हे जिगु तःधंगु यज्ञ न्ह्योने थ्यंक वया च्वन । अङ्ग व मगधय् च्वर्पि फुक्क धइथें जनतापि आपालं नयेगु त्वनेगु ज्वना बइ । महाश्रमणं आपालं जनतापिति न्ह्योने ऋद्धि प्रातिहार्य वयना बिल धाःसा महाश्रमणया लाभ सत्कार अप्वः बडे जुइ, जिगु लाभ सत्कार मदया बनी । महाश्रमण कन्हे छन्हु मवःसा गुबि ज्यू । ”

भगवान बुद्धं षःगु चित्तं उरुवेल काश्यप जटिलया चित्तया तर्कना सीका बिज्यात । वस्पोलं उत्तरकुरु बिज्याना अन भिक्षाचार द्वारा भोजन हमा मनोतप्त दहनय् भोजन याना अन हे न्हि काटे याना बिज्यात ।

उरुवेल काश्यपं जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन बना भगवान बुद्धघात थथे निवेदन यात, ‘महाश्रमण, समय जुल, भोजन ठिक याये धुन ।’

‘ महाश्रमण, म्हिगः छाया बिमज्यानागु ? जिमि छःपिन्त लुमंका नयेगु त्वनेगु नापं ल्यंका तया ।’

‘ काश्यप, छ-त थथे जुन मखुला ? थौं कन्हे तःधंगु यज्ञ न्ह्योने थ्यंक वया च्वन । अङ्ग व मगधय् च्वर्पि फुक्क धइथें जनतापि नयेगु त्वनेगु आपालं ज्वना वइ । महाश्रमणं जनतापिति न्ह्योने

ऋद्धि प्रातिहार्यं क्यन धाःसा महाश्रमणया लाभ सत्कार अप्वः बढे जुइ । जिगु लाभ सत्कार हानि जुइ । महाश्रमण कन्हे छन्हु मवःसा गुलि ज्यू ।'

'काश्यप, जि थःगु मनं छंगु मनया तर्कना सीका उत्तरकु बना अन भिक्षाचार द्वारा भोजन हया अनोत्पत्त दहनय भोजन याना अन हे न्हि काटे याना ।'

उरुवेल काश्यप जटिलमात थथे जुल, "महाश्रमण तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभान दुम्ह खः, गुकि याना थःगु चित्तं (कतपिनिगु) चित्तयात तकं स्यू । तर अयनं जिथें अहरत्त ला मखुनि ।"

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयाथाय भोजन सिधयेका उगु वनय हे च्वना बिज्यात ।

न्यागूगु प्रातिहार्य

उगु समयय भगवान बुद्धयात पांशुकूल (लैय अथवा श्मशानय वी छवया तइगु धुलं शया च्वनिगु कापः) उत्पन्न जुल ।

भगवानयात थथे जुल "जि पाशुकूल गन ही माली ?"

शक्र देवरत्न इन्द्र थःगु चित्तं भगवानया चित्तया कल्पना सीका ल्हारि खुबु म्हुया भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात, ' भन्ते भगवान्, पांशुकूल थुकी हिया बिज्याहुं ।'

भगवानयात थथे जुल ' जि पांशुकूल छुकी न्हइ ? '

शक्र देवराज इन्द्र थःगु मनं भगवानयागु मनया कल्पना सीका तग्वःगु ल्वहँ न्ह्योने तये हल, ' भन्ते भगवन्, पांशुकूल थुकी न्हया विज्याहुँ । '

भगवानयात थथे जुल ' छुकी जि खाया हिलेगु ? '

ककुध सिमाय बास याना च्वंम्ह देवतां थःगु मनं भगवानया मनया कल्पना सीका सिमा कच्चा क्वछुइका हल, भन्ते भगवन्, थुकी खाया हिला बिज्याहुँ । '

भगवानयात थथे जुल ' छुकी जि पांशुकूल चकंके ? '

शक्र देवराज इन्द्र थःगु मनं भगवान बुद्धया मनया कल्पना सीका तःफागु ल्वहँ न्ह्योने तये हल, भन्ते भगवन्, पांशुकूल थुकी चकंका बिज्याहुँ । '

उरुबेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन वना भगवान बुद्धयात थथे निवेदन यात, ' महाश्रमण, समय जुल, भोजन तयार याये धुन ।

' महाश्रमण, थ्व न्हापा थन पुखु मडुगु व पुखू दया च्वन । न्हापा ल्वहँ न्ह्योने मडुगु व ल्वहँ न्ह्योने दया च्वन । थ्व ककुध सिमाया कच्चा न्हापा क्वमछुगु व कच्चा आः क्वछुना च्वन । '

' काश्यप, जित पांशुकूल उत्पन्न जुल । काश्यप, व जित थथे जुल, ' जि गन पांशुकूल हि ? '

‘काश्यप, शक्र देवराज इन्द्रं थःगु मनं जिगु मनया विचार सीका ल्हार्ति पुखू म्हुया जित थथे घाल, ‘ भन्ते भगवन्, पांशुकूल थन हिया बिज्याहुँ ।’

थ्व शक्र देवतां ल्हार्ति म्हुगु पुखू खः ।

‘काश्यप, अले जित थथे जुल, ‘छुकी पांशुकूल न्हुङ्गु?’
‘काश्यप, शक्र देवराज इन्द्रं थःगु मनं जिगु मनया खँ सीका तःग्गु ल्वहँ न्ह्योने तये हल, ‘ भन्ते भगवन्, पांशुकूल थुकी न्हुया बिज्याहुँ ।’

‘काश्यप, थ्व देवतां न्ह्योने तये हःगु ल्वहँ खः ।’

‘काश्यप, व जित थथे जुल, ‘जि (थ्व) गन खाया हिलेगु?’

‘काश्यप, ककुध सिमाय् बास याना च्वंम्ह देवतां थःगु चित्तं जिगु चित्तया कल्पना सीका सिमा कच्चा व्वछुइका हल, ‘भन्ते भगवन्, वन खाबा हिला बिज्याहुँ ।’

काश्यप, व जित थथे जुल, ‘जि छुकी पांशुकूल चकंके?’

‘काश्यप, शक्र देवराज इन्द्रं थःगु मनं जिगु मनया खँ सीका तःफागु ल्वहँ न्ह्योने तये हल, ‘भन्ते भगवन्, थुकी पांशुकूल चकंका बिज्याहुँ ।’

थ्व देवतां न्ह्योने तये हःगु ल्वहँ फाः खः ।

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल, ‘महाश्रमण तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकि याना शक्र देवराज इन्द्रं तक सेवा टहल याः बइगु जुया च्वन । तर अयनं जिथें अरहन्त

ला मखुनि' ।

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयाथाय भोजन सिप्रोका उगु बनयसं च्वं बिज्यात् ।

उरुवेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन बना, भगवान बुद्धयात समय कन, 'महाश्रमण ई जुअ । भोजन ठीक यान्ना वये धुन ।'

'काश्यप, छ हूँ जि वये ।'

(बुद्ध) उरुवेल काश्यप जटिलयात लिछ्वया गुगु जामुन फलं याना जम्बूद्वीप धका प्रख्यात जुल, उगु जामुन मां फल कया न्हापां बिज्याना अग्निशालाय् फेतुना बिज्यात् ।

उरुवेल काश्यप जटिलं भगवान बुद्धयात अग्निशालाय् फेतुना बिज्याना च्वंगु खंकल । खना भगवानयात थये निवेदन यात, 'महाश्रमण, छःपि गुगु लँ बिज्याना ? छःपि स्वया जि न्हापा वयागु, छःपि न्हापा बिज्याना अग्निशालाय् फेतुना बिज्याना च्वन ।'

काश्यप, जि छन्त लिछ्वया गुगु जामुन फलं याना जम्बूद्वीप नां प्रख्यात जुया च्वन, उगु जामुन मां जामुन फल कया न्हापालाक वया अग्निशालाय् फेतुना च्वनागु खः ।'

काश्यप, थ्व जामुन फल वर्णं सम्पन्नगु गन्धं सम्पन्नगु रसं युक्तगु, छं नयेसा नः ।'

‘महाश्रमण, म्वाल. छपिन्त जक योग्य जू, छःपिसं जक भपाः बिज्याहूँ ।’

उरुवेल काश्यप जटिलयात थये जुल, ‘नहाश्रमण ऋद्धि दुम्ह खः, आनुभाव दुम्ह. खः, गुकि याना जित न्हापा छ्वया हया, गुमु जामुन फलं याना जम्बूद्वीप नां प्रख्यात जुया च्वन, उगु सिमां जामुन फल कया न्हापां बिज्याना अग्निशालाय् फेतुना बिज्यात । तर अय्न् जिथें अरहन्त ला मखुनि ।’

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयाथाय् भोजन सिधयेका उगु बनय्स् च्वं बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिल उगु चा कटे जुइवं गन भगवान दु, अन वना भगवानयात समय कवन ‘महाश्रमण, समय जुल, भोजन तयार याये धुन ।’

‘काश्यप. छ हूँ, जि वये ।’

(बुद्ध) उरुवेल काश्यप जटिलयात लिछ्वया गुगु जामुन फल याना जम्बूद्वीप नां प्रख्यात जुया च्वन. उगु जामुन सिमाया लिक्क अंमा... प... उगु अंमाया लिक्क अम्ब मां... प... उगु अम्ब मांया लिक्क हलः मा... प... त्रयत्रिंश देवलोक बिज्याना पारिच्छत्तक स्वां कया न्हापां बिज्याना अग्निशालाय् फेतुना बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिलं भगवान् बुद्ध अग्निशालाय् फेतुना चत्रेणु खन । खना भगवानयात थथे निवेदन यात, 'महाश्रमण, छःपि गुगु लं विज्याना ? जि छःपि स्वया न्हापां वयागु, छःपि न्हापां विज्याना अग्निशालाय् फेतुना विज्यात ।'

'काश्यप, जि छन्त छ्वया हया त्रयत्रिंशवना पारिच्छत्तक स्वां कया न्हापां वया अग्निशालाय् फेतुना चवना ।'

'काश्यप, पारिच्छत्तक स्वां वर्णं सम्पन्नगु गन्ध सम्पन्नगु खः, छन्त माःसा का ।'

'महाश्रमण, जित म्वा, छःपिन्त योग्य, छपिसं हे कया विज्याहुं ।'

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल, 'महाश्रमण, तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकि याना जित न्हापा छ्वया हया त्रयत्रिंश देवलोक विज्याना पारिच्छत्तक स्वां ज्वना न्हापां विज्याना अग्निशालाय् फेतुना विज्यात । तर अयूनं जिये अरहन्त ला मखुनि ।'

उगु समयय् इपि 'जटिलपिनि मि कुइ मास्ति वल, सि धाःसा फाये मफु । इपि जटिलपिन्त थथे जुल, 'महाश्रमणया ऋद्धि आनुभावं अवश्य नं जिमित सि फाये मफयेका तःगु जुइ ।'

भगवान् बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे आज्ञा जुया

बिज्यात, 'काश्यप, जि सि फाया बी ला ?'

'महाश्रमण, फाया बिज्याहूँ ।'

छगू पाखं न्यासः कच्चा दयेक सि फाया बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिलवात थये जुल, 'महाश्रमण तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकि याना छगू पाखं हे न्यासः कच्चा दयेक सि न फाया बिज्याये फु । तर अयनं जिथें अरहन्त लां मखुनि ।'

उगु समयय् ईपिं जटिलपिनि मि कुइगु इच्छा जुल । तर मि च्याके मफु । ईपिं जटिलपिन्त थये जुल, 'निश्चय नं महाश्रमणया ऋद्धि आनुभावं कीत मि च्याके मफयेका तल जुइ ।'

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयात थये अज्ञा जुया बिज्यात, 'काश्यप, जि मि च्याका बीला ?'

'ज्यू, महाश्रमण च्याका बिज्याहूँ ।'

छकोलनं न्यासः मि द्वं च्याका बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिलयात थये जुल, 'महाश्रमण तःधंगु ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुगु कारणं मि नं च्याका बिज्याये फु । तर अयनं जिथें अरहन्त ला मखुनि ।'

उगु समयय् ईपिं जटिलपिनि मि कुइ धुंका मि स्वाये मफया

चवन । इपि जटिलपिन्त थये जुल, 'अवश्य नं महाश्रमणया ऋद्धि
आनुभावं कीत मि स्याये मफयेका तःगु जुइ ।'

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयात थये आज्ञा जुया
बिज्यात, 'काश्यप, मि स्यायेगु ला ?'

'खः महाश्रमण, स्याना बिज्याहूँ ।'

छगू पाखं हे न्यासः मि स्याना बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिलयात थये जुन, 'महाश्रमण तःधंगु
ऋद्धि दुम्ह खः, तःधंगु आनुभाव दुम्ह खः, गुकिं याना मि नं
स्याना बिज्यायेफु । तर अयनं जिये अरहन्त ला मखुनि ।'

उगु समयय् इपि जटिलपिन्त खाउसे च्वंगु हेमन्त ऋतुया
बिचे लाःगु च्याचाया दिनय् च्वापु गाःगु बद्धतय् नेरञ्जरा खुसी
गबले लखं थाहां वइगु, गबले लुकु बीगु, हानं गबले लखं थाहां नं
वइगु लुकु नं बीगु-याना चवन ।

भगवान बुद्ध न्यासः गः मि मकः निर्माण याना बिज्यात,
मुकी इपि जटिलपिं थाहां वया मि पन ।

इपि जटिलपिन्त थये जुल, 'निश्चय नं महाश्रमणया ऋद्धि
आनुभावं थ्व मकः निर्माण जूगु जुइ !'

उरुवेल काश्यप जटिलयात थये जुल, 'महाश्रमण ऋद्धिवानम्ह
खः, आनुभव दुम्ह खः, गुकिं याना थुपिं मकःत आपालं सृष्टि जुल ।
तर अयनं जिये अरहन्त ला मखुनि ।'

उगु समयय् कुवेलाय् वा वल । तःसकलः बा वया चवन ।

गुगु प्रदेशय् भगवान् च्वना बिज्यात व थासे लःखं त्वः मपुं ।

अबले भगवान् बुद्धयात थथे जुल, 'जि छ्चाखयर लः चीका दथुइ धुफाः दंगु भूमी चक्रमण याये दःसाज्यु !'

भगवान् बुद्धं छ्चाखयरं लः चीका दथुइ धुफाः दंक भूमी चक्रमण याना बिज्याना च्वन ।

उरुवेल काश्यप जटिल 'महाश्रमणयात लखं चुइके थ मयंकेमाः' धका फुक्क जटिलपि मुंका नांचाय् च्वना गुगु प्रदेशय् भगवान् च्वना बिज्यागु खः, उगु प्रदेशय् वन । उरुवेल काश्यप जटिलं छ्चाखयरं लः चीका दथुइ धुफा दक भूमी चक्रमण याना बिज्याम्ह भगवानयात खन, खना भगवानयात थथे धाल, - 'महाश्रमण, आमकन छःपि खः ला ?'

'काश्यप, जि थन खः' धका भगवान् बुद्ध आकाशय् ब्वया नांचाय् दना बिज्यात ।

उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे जुल, 'महाश्रमण ऋद्धिवानम्ह खः, आनुभाव दुम्ह खः, गुगु कारणं लखं नं चुइके यंके मफु । तर अय्न् जिथे अरहन्त ला मखुनि ।'

भगवान् बुद्धयात थथे जुल, "ध्व मूर्खम्ह पुरुषयात ताकाल तकं थथे हे जुइ, 'महाश्रमण ऋद्धिवानम्ह, आनुभाव दुम्ह नं खः, तर अय्न् जिथे अरहन्त ला मखुनि ।" "जि ध्व जटिलयात सवेग उत्पन्न याके दःसा ज्यु !"

भगवान बुद्ध उरुवेल काश्यप जटिलयात थथे आज्ञा जुया बिज्यात, 'काश्यप, न छ अरहन्त हे खः, न अरहन्त मार्गय् थयंम्ह । उंके व आचरण नं मद्दु, गुकिं छ अरहन्त वा अरहन्त मार्गय् थयंम्ह जुइ फइगु खः ।'

उरुवेल काश्यप जटिलं भगवान बुद्धया पाली भोपुया भगवान-यात थथे निवेदन यात,

'भन्ते भगवन्, छपिन्थाय् प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।'

'काश्यप, छ न्यासः जटिलपिनि नेता, प्रनेता, अग्रम्ह, प्रमुखम्ह अधिकारी खः । इमिके न्यना स्वः, इमि मती गथे व अथे बाइ ।'

उरुवेल काश्यपं जटिलं इपिं जटिलपिं गन दु अन वना इपिं जटिलपिन्त थथे धाल,

'भो शिष्यपि ! जिं महाश्रमणयाथाय् ब्रह्मचर्यया आचरण यायेगु इच्छा याना । छिमि गथे मती दु अथे या ।'

'भो आचार्य, जिपिं न्हापांनिसें हे महाश्रमण प्रति प्रसन्न जुपिं खः । यदि छःपिसं महाश्रमणयाथाय् उत्तमगु आचरणयात आचरण याना बिज्यात धाःसा जिपिं फुक्कसिनं नं महाश्रमणयाथाय् उत्तमगु आचरणयात आचरण याये ।'

इपिं जटिलपिसं सैं, जटा, न्वः, खःमु, नाला आदि फुकं छपांय् याना लखय् चुइका गन भगवान दु अन वना भगवानया पाली

भोपुया भगवानयात थये निवेदन यात— भन्ते भगवन्, छःपिके प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।’

भगवान बुद्ध आज्ञा जुया बिज्यात, ‘वा भिक्षुपि, बांलाक कना तयागु धर्म खः । दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात आचरण या ।’

इपि आयुष्मानपिनि व बचनं हे उपसम्पदा जुल ।

नदी काश्यप जटिलं सँ, जटा, न्वः, खःमु, नाला आदि छर्पाय् जुया च्वंगु वस्तुत लखं चुइके यंका तःगु खन, खना वयात थये जुल, ‘जिमि दाजुयात उपद्रव थः मजुइमाः !’ थये धका जटिलपिन्त छ्बया बिल ‘हुँ जिमि दाजुयात छु जुल सीका वा ।’

स्वयं थः नं स्वसः जटिलपि व्वना गन उरुवेल काश्यप जटिल दु, अन वना आयुष्मान उरुवेल काश्यपयात थये धाल,—‘काश्यप, थ्व उत्तमगु खः ला ?’

‘आयुष्मान, उत्तमगु खः ।’

इपि जटिलपिसं नं सँ, जटा, न्वः, खःमु, नाला ल्वाक छ्याना लखय् चुइक छ्वत । गन भगवान दु, अन वन । बना भगवानयात थये निवेदन यात, ‘भन्ते भगवन्, छःपिन्थाय् प्रब्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।’

भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात, ‘वा भिक्षुपि, बांलाक कना तयागु धर्म खः । दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक आचरण याः ।’

व वचनं हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल ।

गया काश्यप जटिल सँ, जटा, स्वः, खःमु, नाला आदि त्वाक
ज्यागु वस्तुत चुइके यंका तःगु खन । खना वयात थथे जुल, 'जिमि
दाजुपिन्त उपद्रव थः मजुइमाः !' थथे धका जटिलपिन्त छ्वया
बिल ।

जिमि-दाजुयात छु जुल जुइ ? धका स्वयं थःनं निसः जटिलपि
व्वना बन उरुवेल काश्यप दु, अन वना आयुष्मान उरुवेल काश्यपयात
थथे धाल, 'काश्यप, ध्व उत्तमगु खः ला ?'

'आवुस, उत्तमगु खः ।'

इपि जटिलपिसं सँ, जटा, स्वः, खःमु, नाला आदि त्वाक
छद्याना चुइके छ्वया गन भगवान दु अन वन; वना भगवानया पाली
भोपुया भगवानयात थथे निवेदन यात, 'भन्ते भगवन्, छपिन्थाय्
प्रन्नज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना ।'

भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात, 'बा भिक्षुपि, बांलाक कना तयागु
धर्म खः । दुःख अन्त यायेया निति उत्तमगु आचरणयात बांलाक
आचरण याः ।'

व वचनं हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा जुल ।

भगवान बुद्धया अधिष्ठानं फाये मफुगु न्यासः कच्चा सि फाया
'बिज्यात, च्बाके मफुगु मि च्याका बिज्यात, थुगु प्रकारं स्वद्वःत्या
प्रातिहार्य क्यना बिज्यात ।

भगवान् बुद्ध उरुवेलपियाय् न्ह्याइपुतले च्वना बिज्याना, गुण व संख्यां आपाः दुर्षि फुकक पुलां पि द्वःछिम्ह जटिल भिक्षुसंबं पि नापं गन गयाशीर्षं दु, अन बिज्यात । भगवान् द्वःछि भिक्षुं पि नापं गयाय् गयाशीर्षं च्वना बिज्यात । अन भिक्षुपिन्त सःता बिज्यात-

“भिक्षुपि, फुकक (आदिप्त जुया) ह्वाना ह्वाना छ्वया च्वन ।”

‘भिक्षुपि, फुक फुकं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वंगु छु खः ?’

चक्षु ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । चक्षुविज्ञान ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । चक्षु स्पर्श ह्वानां ह्वानां छ्वया च्वन । चक्षु स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुया च्वंगु गुगु सुख, दुःख व दुःख नं मखु सुख नं मखुगु (उपेक्षा) वेदना खः, व नं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।

‘ह्वाना ह्वाना छ्वःगु छुकि ?’

‘राग अग्नि, द्वेष अग्नि व मोह अग्नि याना ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।’

‘जन्म जुइगु, बुढा जुइगु, मरण जुइगु, शोक जुइगु, परिदेव जुइगु, दुःख जुइगु, दौर्मनस्य जुइगु, व तःसकं दाह जुइगुलि ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन धका जि कना च्वना ।’

‘श्रोत ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । शब्द ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । श्रोतविज्ञान ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । श्रोत स्पर्श ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । श्रोत स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुया च्वंगु सुख, दुःख व सुख नं मखुगु दुःख नं मखुगु गुगु (उपेक्षा) वेदना खः, व नं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।’

‘ह्वाना ह्वाना छ्वःगु छुकि ?’

‘राग अग्नि, द्वेष अग्नि, व मोह अग्नि याना ह्वाना ह्वानां
छ्वया च्वन ।’

‘जन्म, जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख, दौर्मनस्य उपायासं
ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन धका जि कना च्वना ।’

‘घ्राण ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । गन्ध ह्वाना ह्वानां छ्वया
च्वन । घ्राण विज्ञान ह्वाना ह्वाना छ्वया च्वन । घ्राण स्पर्श ह्वाना
ह्वानां छ्वया च्वन । घ्राण स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुया च्वंगु सुख,
दुःख व दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु (उपेक्षा) वेदना खः, व नं
ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।’

‘ह्वाना ह्वाना छ्वःगु छुकि ?’

‘राग अग्नि, द्वेष अग्नि व मोह अग्नि याना ह्वाना ह्वाना
छ्वया च्वन ।’

‘जन्म, जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख, दौर्मनस्य व
उपायासं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन धका जि कना च्वना ।’

‘जिह्वा ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । रस ह्वाना ह्वानां
छ्वया च्वन । जिह्वा विज्ञान ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । जिह्वा
स्पर्श ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । जिह्वा स्पर्शया कारणं उत्पन्न
जुया च्वंगु सुख, दुःख व दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु (उपेक्षा)
वेदना खः, व नं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।’

‘वहाना वहानां छ्वगु छुकि ?’

‘राग अग्नि, द्वेष अग्नि व मोह अग्नि याना वहाना वहानां छ्वया च्वन ।’

‘जन्म, जरा, मरण शोक परिदेव, दुःख, दौर्मनस्य व उपायासं वहाना वहानां छ्वया च्वन धका जि कना च्वना ।’

काय ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । स्पर्श ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । कायविज्ञान ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । कायस्पर्श ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । कायस्पर्शया कारण उत्पन्न जुया च्वंगु सुख, दुःख व दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु [उपेक्षा] वेदना खः, व नं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।

‘ह्वाना ह्वानां छ्वःगु छुकि ?’

‘राग अग्नि, द्वेष अग्नि व मोह अग्नि याना ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।’

‘जन्म जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख दौर्मनस्य व उपायासं वहाना ह्वानां छ्वया च्वन धका जि कना च्वना ।’

‘मन ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । धर्म ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । मनोविज्ञान ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन । मन स्पर्श ह्वानां ह्वानां छ्वया च्वन । मन स्पर्शया कारण उत्पन्न जुया च्वंगु सुख, दुःख व दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु (उपेक्षा) वेदना खः, व नं ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन ।

‘ह्वाना ह्वानां छ्वःगु छुकि ?’

‘ राग अग्नि, द्वेष अग्नि व मोह अग्नि याना ह्वाना ह्वानां
छ्वया च्वन / ’

‘ जाति, जरा, मरण, शोक, परिदेव, दुःख, दौर्मनष्य व उपायासं
ह्वाना ह्वानां छ्वया च्वन घका जि कना च्वना । ’

‘ भिक्षुपि, यथे खंम्ह, बहुश्रुत दुम्ह आर्यश्रावक भिक्षु
चक्षुइ न म्हाइपु ताइ । रूप्यं नं म्हाइपु ताइ । चक्षुविज्ञानयं नं
म्हाइपु ताइ । चक्षुस्पर्शयं नं म्हाइपु ताइ । चक्षुस्पर्शया कारणं
उत्पन्न जुया च्वंगु सुख, दुःख व सुखं नं मखु दुःखं नं मखुगु गुगु,
(उपेक्षा) वेदना खः, उकी नं म्हाइपु ताइ । ’

‘ श्रोतयं नं म्हाइपु ताइ । शब्दयं नं म्हाइपु ताइ ।
घ्राणयं नं म्हाइपु ताइ । गन्धयं नं म्हाइपु ताइ ।
जिह्वायं नं म्हाइपु ताइ । रसयं नं म्हाइपु ताइ ।
काययं नं म्हाइपु ताइ । स्पर्शयं नं म्हाइपु ताइ ।
मनयं नं म्हाइपु ताइ । धर्मयं नं म्हाइपु ताइ । मनोविज्ञानं नं म्हाइपु
ताइ । मनस्पर्शयं नं म्हाइपु ताइ । मनस्पर्शया कारणं उत्पन्न
जुया च्वंगु सुख, दुःख व सुखं नं मखु दुःखं नं मखुगु गुगु (उपेक्षा)
वेदना खः, उकी नं म्हाइपु ताइ । म्हाइपु ताइगुलि आशक्त जुइ मखु
अनाशक्ति याना क्लेशं मुक्त जुया च्वनी । क्लेश मुक्त जूगुली क्लेशं
मुक्त जुल घका ज्ञान खंका च्वनी । ‘ जन्म जुइगु नं मन्त, उत्तमगु
आचरणयात आचरण याये धुन, याये माःगु ज्या नं याये धुन, मेगु
मार्गं कृत्यया निति याये माःगु ज्या मन्त । ’

थुगु उपदेश कना बिज्यागु बखतय् ईपि द्वःछिम्ह भिक्षुपि
उपादान रहित जुया आश्रवं चित्त विमुक्तपि जुल ।’

उरुवेल प्रातिहार्य व आदिप्त पर्याय सूत्र व्वचाल

बिम्बिसार समागम कथा

भगवान बुद्ध गयाशीर्षय् न्ह्याइपुतले चवना बिज्याना गुण व
संख्यां आपालं दुपि फुकक पुलांपि द्वःछिम्ह जटिल भिक्षुसंघपि नापं
गन राजगृह दु अन बिज्यात ।

भगवान बुद्ध छसिकथं चारिका यायां गन राजगृह दु, अन
न्ह्यां बिज्यात । भगवान राजगृहय् लट्टिवनय् सुप्रतिस्थित चैत्यय्
चवना बिज्यात ।

मंगध देशया जुजु श्रेणीय बिम्बिसारं खबर ताल ‘ शाक्य
कुलं प्रब्रजित जूम्ह शाक्यकुल पुत्र श्रमण गौतम राजगृहय्
थ्यंका लट्टिवनय् सुप्रतिस्थित चैत्यय् चवना बिज्यात । व उम्ह
भगवान गौतम थथे भिगु कीर्ति फइले जूम्ह जुया चवन ।

‘ वस्पोल भगवान ब्रह्मा देव मनुष्यपिसं पूजा याये योग्यम्ह
खः, सम्पूर्ण धर्मयात स्वयं सीका बिज्याकम्ह खः, विद्या व चरणं
सम्पन्नम्ह खः, मृत्यु जुइगुलि रहित जुया चवंगु निर्वाणय् बालाक
गमन याना बिज्याकम्ह खः, (सत्त्व संस्कार व ओकास) स्वंगू
लोकयात सीका बिज्याकम्ह खः, ब्रह्मा देव व मनुष्यपिन्त ज्वः
मद्दुगु कथं दमन याना बिज्याकम्ह खः, देव मनुष्यपिनि शास्ता जुय

बिज्याकम्ह खः, चतुरार्य सत्ययात सीका बिज्याकम्ह खः, हानं भाग्य
 खुगुलि सम्पूर्णम्ह नं खः । वस्पोलं ध्व लोक्य देव, मार, ब्रह्मा,
 श्रमण ब्राह्मण, परिषद्पिन्त व देव मनुष्य सहित सकल प्रजायात
 स्वयं थःथम्हं सीका साक्षात्कार याना उपदेश बिया बिज्यात ।
 वस्पोलं आदि मध्य व अन्तय कल्याणगु धर्म कना बिज्यात । अर्थ
 सहितगु, व्यञ्जनं युक्तगु, केवल परिपूर्णगु, परिशुद्धगु, उत्तमगु
 आचरणयात प्रकाश याना बिज्यात । थुजोम्ह भगवान अरहन्तया
 दर्शन यावेगु भिजू ।'

मगध देशया जुजु श्रेणीय बिम्बिसार छगू लाख व नीद्वः
 मगधयापि ब्राह्मण गृहपतिपिसं चाहुइका गन भगवान दु, अन वना
 भगवानयात अभिवादन याना छसिलिक्क फेतुत ।

इपिं छगू लाख व नीद्वः मगधया ब्राह्मण गृहपतिपि मुलि
 भगवानयात अभिवादन याना छसिलिक्क फेतुत । गुलिसिनं भगवान
 बुद्ध नापं कुशल वार्ता खँ लहात । लुमंका तये बहःगु कुशल वार्ता खँ
 सिधयेका छसिलिक्क फेतुत । गुलिं गन भगवान दु, अन वना लहा
 ब्रिन्ति याना प्रणाम याना छसिलिक्क फेतुत । गुलिं भगवानयात
 थःथःपिनि नाम गोत्र न्यंका छसिलिक्क फेतुत । गुलिं मौन जुया
 छसिलिक्क फेतुत ।

इपिं छगू लाख व नीद्वः मगधया ब्राह्मण गृहपतिपिन्त थथे
 जुल—‘महाश्रमण उरुवेल काश्यपयाथाय उत्तमगु आचरणयात

आचरण याना च्वंगु ला ? उरुवेल काश्यपं महाश्रमणयाथाय्
उत्तमगु आचरणयात आचरण बाना च्वंगु ला ?”

भगवानं इपिं छगू लाख व नीद्वः मगधया ब्राह्मण गृहपतिपिनि
मनय् लुया च्वंगु तर्कना थःगु मनं सीका आयुष्मान उरुवेल काश्यप-
यात गाथा द्वारा आज्ञा जुया बिज्यात-

किमेव दिस्वा उरुवेलबासि ।

पहासि अंगिं किसकोवदानो ॥

पुच्छामि तं कस्सप एतमत्थं ।

कथं पहीनं तव अग्गिहुत्तन्ति ॥

‘उरुवेल बनय् च्वना च्वंम्ह हे काश्यप ! छ तप चर्यां गंसि
जुया च्वंपिं जटिलपिन्त उपदेश बीम्ह जुषा (छं) छु खना मि
पूजा तोतागु ? काश्यप ! जिं छंके उगु कारण न्यना च्वना, उगु
मि-पूजा यायेगु चलन (छं) छाय् तोतागु ?’

रूपे च सददे च अथो रसे च ।

कामित्थियो चाभिवदन्ति यञ्जा ॥

‘एतं मल’ न्ति उपधीसु जत्वा ।

तस्मा न यिट्ठे न हुते अरञ्जि’न्ति ॥

‘रूप, शब्द, रस, पञ्च कामं व स्त्री जातियात यज्ञ याना
प्राप्त जू धका धया तल । ध्व फुवकं पञ्चस्कन्ध धइगु उपधी मल

उः धका सीका काये धुन । उकि तःधंगु चीधंगु यज्ञय् न्ह्याइपु
मताये धुन ।'

एत्थेव ते मनो न रमित्थ (कस्सपाति भगवा) ।

रूपेसु सद्देसु अथो रसेसु ॥

अथ को चरहि देव मनुस्स लोके ।

रतो मनो कस्सप ब्रूहि मेत'न्ति ॥

‘काश्यप, रूपय्, शब्दय् व रसय् थुकी हे छंगु मन न्ह्याइपु
मताःत्ता अने देव मनुष्य लोकय् छंगु मन गन न्ह्याइपु तालय् ?
काश्यप ! उगु (कारण) जित कँ ।’ (भगवानं आज्ञा दयेका
बिज्यात) ।

दिस्वा पदं सन्तमनूपधीकं ।

अकिञ्चनं कामभवे असत्तं ॥

अनञ्जथा भावि मनञ्ज नेय्यं ।

तस्मा न यिट्ठे न हुते अरञ्जि' न्ति ॥

गुगु निर्वाण शान्त जू, (गुकी) स्कन्ध इत्यादि उपधि नं मद्दु-
राग इत्यादि व्यापार नं मद्दु । कामभमी तासे नं मजू । परिवर्तन
जुइ धइगु नं मद्दु । मार्गं मेगु धर्मं नं सीके मज्जू । उगु निर्वाणमा त
खना । उकि (जि) तःधंगु चीधंगु यज्ञ यायेगुली न्ह्याइपु मतायागु
जुल ।'

अनंलि आयुष्मान उरुवेल काश्यपं आसनं दना छखे पाखे
गा पाछाया भगवानया पाली भोपुया भगवानयात निवेदन यात—

“ भन्ते भगवन्, छःपि जिमि गुरू खः । जि छःपिनि
शिष्य खः । ”

अले इपि छगू लाख व नीद्वः मगधया ब्राह्मण गृहपतिपिन्त थथे जुल, उरु-
वेल काश्यपं महाश्रमणया उत्तमगु आचरणयात आचरण याः गु जुया च्वन ।

भगवानं इपि छगू लाख व नीद्वः मगधया ब्राह्मण गृहपति
पिनि मनय् लुभा च्वगु तर्कना थः गु मनं सीका आनुपूर्वी कथा कना
बिज्यात । व खः— दान कथा प्रकाश
याना बिज्यात ।

गवले भगवान बुद्ध योग्यगु चित्त दुगु, क्यातुगु चित्त दुगु,
नीवरण रहितगु चित्त दुगु, उमंग सहितगु चित्त दुगु, प्रसन्न चित्त दुगु
सीका बिज्यात अवले बुद्धपिनि मुक्कं थः गु अधिकारय् दुगु गुगु
सामुक्कंसिक धर्म देशना खः, उगु दुःख, समुदय, निरोध व 'मार्गया
खँ प्रकाश याना बिज्यात ।

हाकु मज्जुगु, यच्चुगु कापतय् बांलाक हे रंगं ज्वनीथें अथे हे जुजु
बिम्बिसार प्रमुखं छगू लाख व छिद्वः मगधया देशय् च्वपि ब्राह्मण
गृहपतिपिन्त 'उत्पन्न जुइगु धर्म फुक्कं विनाश जुइगु स्वभाव दु'
धइगु बलेश रहितगु धू व मल रहितगु धर्म चक्षु उत्पन्न जुल ।
छिद्वः श्रमण ब्राह्मणपिसं उपासकत्व ग्रहण यात ।

मगध्र देशया जुजु श्रेणिय विम्बिसारं धर्मं खंम्ह, धर्मय् ध्यंम्ह,
धर्मं स्यूम्ह, धर्मय् दुग्ग्यःम्ह, शंका तरे याये फुम्ह, थथे ला अथे ला
घइगु कल्पना भदुम्ह बुद्ध शासनय् निर्भीतत्वय् ध्यंम्ह अले बुद्ध बाहेक
मेपि शरण मदुम्ह जुया भगवान् बुद्धयात थथे निवेदन यात—

‘भन्ते, जिके न्हापा कुमार जुया च्वनागु बखतय् न्यागु प्रबज
आकांक्षात दया च्वंगु खः, व आः जित पूर्ण जुल ।

न्हापा कुमार जुया च्वनागु बखतय् जित थथे जुया च्वंगु खः
‘जित राज्याभिषेक ब्यूसा गुलि ज्यू’ भन्ते, थ्व जिगु न्हापांगु आकांक्षा
खः, व आः जित पूर्ण जुल ।

‘जिगु देशय् अरहत् सम्यक् सम्बुद्ध बिज्यासा गुलि ज्यू !’
भन्ते, थ्व जिगु निगूगु आकांक्षा खः, व आः जित पूर्ण जुल ।

‘जि भगवान् बुद्धयात सेवा टहल याये दःसा गुलि ज्यू !’
भन्ते, थ्व जिगु स्वंगूगु आकांक्षा खः, व आः जित पूर्ण जुल !

‘वस्पोल भगवान् बुद्ध जित धर्मदेशना याना बिज्यासा
गुलि ज्यू !’ भन्ते, थ्व जिगु प्यंगूगु आकांक्षा खः, व आः जित
पूर्ण जुल ।

‘जि वस्पोल भगवानं कना बिज्यागु धर्म थुइका काये दःसा
गुलि ज्यू !’ भन्ते, थ्व जिगु न्यागूगु इच्छा खः, व आः जित पूर्ण जुल ।

तःसकं लय् ताल भन्ते ! तःसकं प्रसन्न ताल ! भन्ते भोपुइका
तःगु थपुइका बीथें, त्वपुया तःगु उला बीथें, लँ द्वना च्वंम्हसित लँ
क्यना बीथें मिखा दुम्हसितं रूपयात खनी धका ख्युंथाय् चिकं मत
क्यना बीथें, अथेहे भगवानं अनेक प्रकार धर्म प्रकाश याना बिज्यात ।

‘ भन्ते, जि भगवानया शरण वया । धर्मया न वर्थे भिक्षुसंवया
नं शरण वया । भगवानं जित थनि निसं जीवनकाछि तक शरण
वःम्ह उपासक धका धारण याना बिज्याहुं । ’

‘ भन्ते भगवन्, भिक्षुसंघ सहित कन्हेसिगु जिगु भोजन स्वीकार
याना बिज्याहुं ।

बुद्ध मौन जुया स्वीकार याना बिज्यात ।

अनंलि मगध देशया जुजु श्रेणिय बिम्बिसार भगवानं
स्वीकार बाःगु सीका आसनं दना भगवान शास्त्रायात अभिवादन
व प्रदक्षिणा याना लिहाँ वन ।

मगधया जुजु श्रेणिय बिम्बिसार उगु चा कटे जुइवं उत्तम
उत्तमगु खाद्य भोज्य जोडे याके बिया भगवानयात समय कंके छवत,
‘ भन्ते, समय जुल । भोजन ठिक याये धुन । ’

भगवान बुद्ध सुथ न्हापनं चीवरं पुना, पात्र चीवर धारण याना,
आपालं, फुक्क पुनापिं द्वःछिम्ह जटिल भिक्षुसंघपिं नापं राजगृह्य
दुहाँ बिज्यात । उगु समयय् शक्र देवराज इन्द्र माणवकया भेष धारण
याना बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघया न्हयो न्हयो थ्व गाथा व्वं व्वं बना
चवन—

दन्तो दन्तेहि सह पुराणजटिलेहि ।

विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ॥

सिङ्गी निक्खसवण्णो ।

राजगहं पाविसि भगवा ॥

“ दान्तगु चित्त दया बिज्याकम्ह, क्लेशं मुक्त जुया बिज्याकम्ह
सिङ्गी लुंयागुथें जाःगु वर्ण दया बिज्याकम्ह भगवान, दान्तगु चित्त
दया बिज्यापि, क्लेशं मुक्त जुया बिज्यापि, पुलांपि जटिलपि नापं
राजगृह्य् दुहां बिज्यात । ”

मुत्तो मुत्तेहि सह पुराणजटिलेहि ।

विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ॥

सिङ्गी निक्खसवण्णो ।

राजगृहं पाविसि भगवा ॥

“ संसार दुःखं मुक्त जुया बिज्याकम्ह, क्लेश मुक्त जुया
बिज्याकम्ह, सिङ्गी लुंयागुथें जाःगु वर्ण दया बिज्याकम्ह भगवान,
संसार दुःखं मुक्त जुया बिज्यापि क्लेशं मुक्त बिज्यापि पुलांपि
जटिलपि नापं राजगृह्य् दुहां बिज्यात । ”

तिण्णो तिण्णेहि सह पुराणजटिलेहि ।

विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ॥

सिङ्गी निक्खसवण्णो ।

राजगृहं पाविसि भगवा ॥

“ संसार दुःखं तरे जुया बिज्याकम्ह, क्लेशं मुक्त जुया बिज्याकम्ह,
सिङ्गी लुंयागुथें जाःगु वर्ण दया बिज्याकम्ह भगवान, संसार दुःखं
तरे जुया बिज्यापि, क्लेशं मुक्त जुया बिज्यापि पुलांपि जटिलपि
नापं राजगृह्य् दुहां बिज्यात । ”

सन्तो सन्तेहि सह पुराणजटिलेहि ।

विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ॥

सिङ्गी निक्खसवण्णो ।

राजगहं पाविसि भगवा ॥

“शान्तगु इन्द्रिय दया विज्याकम्ह, क्लेशं मुक्त जुया विज्याकम्ह, सिङ्गी लुंयागुथें जाःगु वर्णं दया विज्याकम्ह भगवान, शान्तगु इन्द्रिय दया विज्यापि, क्लेशं मुक्त जुया विज्यापि पुलांपि जटिलपि नापं राजगृह्य दुहां विज्यात ।”

दसवासो दसबलो, दसधम्मविदू दसभि च्पेतो ।

सो दससत परिवारो, राजगहं पाविसि भगवा'ति ॥

“फिता प्रकारयागु आर्यपिनिगु वास दया विज्याकम्ह, फिगू प्रकारयागु कामबल व ज्ञानबलं युक्तम्ह, फिगू कुशल कर्मपथ धर्मं पूर्णं जुया विज्याकम्ह, फिता प्रकारया बशैक्ष लक्षणं युक्त जुया विज्याकम्ह, वस्पोल भगवान शास्ता द्वःछिम्ह अरहन्तपिसं चाहुइका राजगृह्य दुहां विज्यात ।”

मनूतय्सं शक्र देवराज इन्द्रयात खना थथे धाल, “गपाय्सकं बांलाम्ह माणवक, स्वये हे यइपुसे च्वं, नुगः हे यचुसे च्वंके फु । ध्व माणवक सुया काय् जुइ ।

थये धायेवं ऋक देवराज इन्द्रं इपि मनुतयेत माया द्वारा
लिसः बिज्ज-

यो धीरो सब्बधि दन्तो, सुद्धो अप्पटिपुग्गलो ।

अरहं सुगतो लोके, तस्साहं परिघारको'ति ॥

“गुम्ह भगवान् बुद्ध लोक्य् दृढ कोशिसं युक्त जुया बिज्जात ।
फुक इन्द्रियय् दान्त जुया बिज्जात । फुक क्लेशं शुद्ध जुया बिज्जात ।
ज्वः मद्गुम्ह जुया बिज्जात । देव मनुष्यपिनिगु पूजा विशेष ग्रहण याना
बिज्जाये योग्य जुया बिज्जात । बांलागु वाक्य व्यक्त याना बिज्जाग्ग्
जुया बिज्जात । जि वस्पोलया सेवक खः ।”

भगवान् बुद्ध मगधया जुजु श्रेणिय बिम्बिसार च्वना च्वंगु
वरवारम् बिज्जात । बिज्जाना माया तःगु भासनय् धिसु संघर्षि नापं
फेतुना बिज्जात ।

मगध देशया जुजु श्रेणिय बिम्बिसार बुद्ध प्रमुख भिक्षु संघपिन्त
उत्तमगु खादय भोज्य थःगु ल्हातं संतृप्त जुइक गात गात धायेक
खेवन याके धुंका भगवान् बुद्ध भोजन सिधयेका पात्रं ल्हा लिकया
बिज्जागु सीका छसिलिकक फेतुत । छसिलिकक फेतुना च्वग्ग् मगधया
जुजु श्रेणिय बिम्बिसारयात थये जुल-

“भगवान् बुद्ध गन च्वना बिज्जाये योग्य जू थें !”

गामं सःतिगु नं मखु तापागु नं मखुगु, वये वने अःपुगु, इच्छा-
दुपि इच्छादुपि मनुत वये वने छिगु, न्हिनय् मनुत हल हल मजुइगु,

बहनी नं अल्प शब्द दुग्, कालकुल हासः मदुग्, मनूतयेगु फसं नं मकःगु,
मनूतये गुप्तगु ज्या याये छिग्, आनन्दं याउँक च्वनेत ज्यूग्, थुजागु
थाय् योग्य जुइ फु ।

मगधया जुजु श्रेणिय बिम्बिसारयात थथे जुल—“श्व थुग्
जिमिगु वेलुवन उदद्यान गामं मति नं मजू तापा नं मजू; वये वने अःपु;
इच्छादुपि इच्छादुपि मनूत वये वने छि; न्हिनय् मनूत हुन्न हुल
मजू; बहनी अल्प शब्द दु; कालकुल हासः मद्दु; मनूतयेगु फसं मकः;
गुप्तगु ज्या याये छि; याउँक एकान्त वास नं याये ज्यू । उकिं जि
वेलुवन उदद्यान बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघयात दान बी दःसा ज्यू !”

मगधया जुजु श्रेणिय बिम्बिसारं लुंयागु कलश ज्वना भगवान-
यात (उदद्यान) अर्पण यात—“भन्ते, जि श्व वेलुवन उदद्यान बुद्ध
प्रमुख भिक्षुसंघयात दान बिया च्वना, भगवन्, आराम ग्रहण
याना बिज्याहूँ ।”

भगवान मगधया जुजु श्रेणिय बिम्बिसारयात धर्म—कथा द्वारा
बांलाक धर्म क्यना, उकी स्थिर याका, उत्तेजित भाका, लय् लय्
तायेके बिया, आसनं दना लिहाँ बिज्जात ।

भगवान बुद्ध थुग् निदानय् थुग् प्रकरणय् धर्म—कथा कना
बिज्याना भिक्षुपिन्त सःता बिज्यात—“भिक्षुपि, आराम ग्रहण यायेगु
अनुमति बिया च्वना ।”

बिम्बिसार समागम कथा ववचाल

सारिपुत्र मौद्गल्यायन प्रब्रज्या कथा

उगु समयय् सञ्जय परिव्राजक गुण व संख्यां आपाःदुपि
'निसःत्या परिव्राजक परिषदपि नापं राजगृहय् च्वंच्वन ।

उगु समयय् सारिपुत्र व मौद्गल्यायनपिस सञ्जय परिव्राजक-
याथाय् ब्रह्मचर्यं पालन याना च्वंगु जुया च्वन ।

इमिसं कबुल याना तःगु दया च्वन—“गुम्हसिनं न्हापां अमृत
निर्वाण प्राप्त याइ, वं मेम्हसित कनेमाः ।”

आयुष्मान अस्सजि सुथ न्हापनं चीवरं पुना, पात्र चीवर धारण
याना, मिखापुसा सँ (मिखा) क्वछुम्ह जुया, इर्यापथं युक्तम्ह जुया,
चित्त प्रसन्न जुइकीगु पला न्हचचिलेगु पला लिचिलेगु तप्यंक स्वयेगु
व्यथां स्वयेगु तुति कयेकु केगु चककेगु दुम्ह जुया राजगृहय् भिक्षाया
निर्ति दुहाँ बिज्यात ।

सारिपुत्र परिव्राजकं आयुष्मान अस्सजियात मिखापुसा सँ
क्वछुम्ह जुया, इर्यापथं युक्तम्ह जुया, चित्त प्रसन्न जुइकीगु पला
न्हचचिलेगु पला लिचिलेगु तप्यंक स्वयेगु व्यथां स्वयेगु तुति कयेकु केगु
चककेगु दुम्ह जुया राजगृहय् भिक्षाया निर्ति चारिका याना बिज्याना
च्वंगु खन । खना वयात थथे जुल—

‘गुपि लोकय् अरहन्त वा अरहन्त मार्गय् थ्यपिं खः, इपि मध्ये
थ्व भिक्षु छम्ह नं जुइमाः । जि थ्व भिक्षुयाथाय् वना न्यने दःसा ज्यु
‘आवुस, छपि सुयागु उद्देश्यं प्रब्रजित जुयागु ? छःपिनि शस्ता सु ?
छःपिन्त सुयागु धर्म यः ?’

सारिपुत्र परिव्राजकवात थये जुल—“गामय् दुने दुहाँ बना भिक्षाया निति चारिका याना च्वंम्ह थ्व भिक्षुयाके प्रश्न न्येनेनु समय मखु । इच्छुकपिसं अनुमानं सीका तइ तःगु मुक्तियात माला जुयाम्ह जि थ्व भिक्षु ल्यु ल्यु वने दःसा ज्यू !”

आयुष्मान अस्सजि राजगृहय् भिक्षाया निति चाहिला भिक्षा-
वात्र ज्वना लिहाँ बिज्यात ।

सारिपुत्र परिव्राजकं गन आयुष्मान अस्सजि दु, अन वना आयुष्मान अस्सजि नापं कुशल वार्ता खँ ल्हात । लुमंके बःहगु कुशल वार्ता खँ ल्हाये सिधयेका छसिलिवक च्वन । छसिलिवक च्वना सारिपुत्र परिव्राजकं आयुष्मान अस्सजियात थये निवेदन यात—

“आवुस, छःपिनिगु इन्द्रिय यइपुसे च्वं, छबि वर्णं नं यचुसे पिचुसे । आवुस, छःपि सुयागु उद्देश्यं प्रब्रजित जुयागु ? छःपिनि शास्ता सु ? छःपिन्त सुयागु धर्म यः?”

‘आवुस, शाक्यकुलं प्रब्रजित जूम्ह शाक्यपुत्र महाश्रमण दु । जि वस्पोल भगवानयात उद्देश्य याना प्रब्रजित जुयाम्ह खः । वस्पोल भगवान जिमि शास्ता खः । जित वस्पोल भगवानयागु धर्म यः ।

‘आयुष्मान, शास्ता छु सिद्धान्तम्ह खः ? छु खँ वस्पोलं कना बिज्यात ?’

‘आवुस, जि प्रब्रजित जुयागु आपा मदुन्ति । जि थ्व धर्मय्

नकतिनि दुर्हां ववाम्ह खः । जिं विस्तृतं धर्मदेशना याये मफु, छन्त संक्षिप्तं चक भर्थं कने ।'

सारिपुत्र परिव्राजकं आयुष्मान् अस्सज्जियात् थथे निवेदनं यात्,
“आवुस, जू-

अप्पं वा बहुं वा भासस्सु, अत्थं येव मे ब्रूहि ।
अत्थेनेव मे अत्थो, किं काहसि व्यञ्जनं बहु'न्ति ॥

“भतिचा जूसां आपा जूसां कना बिज्याहूँ । जित अर्थं जक कना बिज्याहूँ । अर्थं हे जक आवश्यक । आपा व्यञ्जनं छु यायेत् ॥”

आयुष्मान् अस्सज्जि सारिपुत्र परिव्राजकयात् थव धर्म उपदेश कना बिज्यात्-

ये धम्मा हेतुप्पभवा, तेसं हेतु तथागतो आह ।
तेसञ्च बो निरोधो, एवं वादी महासमणो 'ति ॥

“ गुणु दुःख सत्य धर्म कारण समुदयं वने जुवा च्वन ” उगु दुःख सत्य धर्म व कारण समुदय सत्य धर्मयात्, फल दुःख सत्य व कारण समुदय सत्यया निरोध जुवा च्वंगु मार्ग सत्ययात् तथागतं भाज्जा जुवा बिज्यात् । महाश्रमण थुजागु सिद्धान्त दया बिज्याम्ह खः । ”

सारिपुत्र परिव्राजकयात् थव धर्म उपदेश न्यना ' उत्पन्न जुइगु धर्मं फुकं विनाश जुइगु स्वभाव दु ' धइगु क्लेश रूपी धू व

मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

एसेव धम्मो यदि तावदेव, पच्चवव्यत्थ पदमसोकं ।
अदिट्ठं अब्भतीतं, बहुकेहि कप्पनहुतेही'ति ॥

“ थुलि हे जक जूसां जिमिसं माला जुयागु धर्म थ्व हे खः। शोक रहितगु अमृत निर्वाणयात छल्पोलपिसं सीका बिज्यात । व धर्म मखंगुलि [जिमिसं] आपालं कल्पान्कल्प बिते याना वये धुन । ”

सारिपुत्र परिव्राजक गन मौद्गल्यायन परिव्राजक दु, अन वन । मौद्गल्यायन परिव्राजकं सारिपुत्र परिव्राजकयात तापाकं निसें वया च्वंगु खन । खना सारिपुत्र परिव्राजकयात थये धाल—
“ आवुस, छंगु इन्द्रिय यइपुसे च्वं, छवि वणं नं यचुसे पिचुसे । आवुस, छं अमृत निर्वाण प्राप्त याना वये धुन ला ? ”

“ आवुस, जि अमृत निर्वाण प्राप्त याना वये धुन । ”

“ आवुस, छ अमृत निर्वाणयात गुकथं प्राप्त याना कया ? ”

“ आवुस, जि मिखा पुसा सँ व्वछुम्ह, इयापिथं सम्पन्नम्ह, चित्त प्रसन्न जुइके फुगु पला न्हर्चाचिलेगु पला लिचिलेगु तप्यंक स्वयेगु व्यथां स्वयेगु तुति कयेकु केगु तुति चककेगु दुम्ह, अस्सजि भिक्षुयात राजगृहय् भिक्षाया तिति बिज्याना च्वंगु खना । अजे जित थये जुल—

‘ गुपि लोकय् अरहन्त वा अरहन्त मागेय् थ्यपि खः, इपि मध्ये थ्व भिक्षु छम्ह नं जुइमाः ! जि थ्व भिक्षुयाथाय् वना [छुं खँ]

न्यने दःसा ज्यू !'

‘ आवुस, छःपि सुयागु उद्देश्यं प्रब्रजित जुयागु ? छःपिनि शास्ता सु ? छःपिन्त सुयागु धर्म यः ?’

आवुस, [अबले] जित थथे जुल— गामय् दुने दुहाँ बना भिक्षाया निति चारिका याना च्वम्ह थ्व भिक्षुयाके प्रश्न न्यनेगु समय मखु । इच्छुकपिसं अनुमानं सीका तइतःगु मुक्तियात माला जुयाम्ह जि थ्व भिक्षुया ल्यू ल्यू वने दसाः ज्यू !’

अले आवुस, अस्सजि भिक्षु राजगृहय् भिक्षाया निति चाःहिला भिक्षापात्र ज्वना लिहाँ बिज्यात ।

।जे आवुस, अस्सजि भिक्षु गन दु, अन बना । अस्सजि भिक्षु नापं कुशल वार्ताखँ लहाना । लुमंका तये बहःगु कुशल वार्ताखँ लहाये सिधयेका छसिलिक च्वना । अन जि आवुस, अस्सजि भिक्षुयात थथे निवेदन याना—

आवुस, छपिनिगु इन्द्रिय यइपुसे च्वं, छवि वर्ण यचुसे पिचुसे । आवुस, छःपि सुयागु उद्देश्यं प्रब्रजित जुयागु ? छःपिनि शास्ता सु ? छःपिन्त सुयागु धर्म यः ? ”

‘ आवुस, [वस्पोलं लिसः बिया बिज्यात] शाक्यकुलं प्रब्रजित जूम्ह शाक्यपुत्र महाश्रमण दु । जि वस्पोल भगवानयात उद्देश्य याना प्रब्रजित जुयाम्ह खः, वस्पोल भगवान जिमि शास्ता खः । वस्पोल भगवानयागु धर्म जित यः ।’

[जि धया] ‘ आयुष्मान, शास्ता छु सिद्धान्तम्ह खः

हुँ वस्पोलं कना बिज्यात ?'

(वस्पोलं लिसः बिया बिज्यात) ' आवुस, जि प्रब्रजित जुयागु आषा मदुनि । नकतिनि जि थ्व धर्मं विनयय् हुहाँ बया । जि बिस्तृतं धर्मं देशना याये मफु, भथेसां छन्त संक्षिप्तं भर्थं कने ।'

अन्ने जि आवुस, अस्सजि भिक्षुयात थथे निवेदन याना—
आवुस ज्यू—

अप्पं वा बहुं वा भासस्सु, अत्थं येव मे ब्रूहि ।
अत्थेनेव मे अत्थो, किं काहसि व्यञ्जनं बहुं'ति ॥

“ भतिचा जूसां भापा जूसां कना बिज्याहुँ । जित भर्थं जक कना बिज्याहुँ । भर्थं हे जक आवश्यक । आपा व्यञ्जनं छु यायेत ?”

आयुष्मान अस्सजि भिक्षुं थ्व धर्मदेशना कना बिज्यात—
ये धम्मा हेतुप्पभवा, तेसं हेतु तथागतो आह ।
तेसञ्च यो निरोधो, एवं वादी महासमणो'ति ॥

“ गुगु दुःखसत्य धर्मं कारण समुदयं वने जुया च्वन, उगु दुःख सत्य व कारण समुदयथात, फल दुःख सत्य व कारण समुदयया निरोध जुया च्वंगु मार्गं सत्ययात, तथागतं भाजा जुया बिज्यात । महाश्रमणं भुजागु सिद्धान्तं एवा बिज्यामहं ख । ”

मोद्गल्यायन परिव्राजकयात थ्व धर्मदेशना म्यना “ उत्पन्न जुइगु स्वभाव धर्मं फुक विनाश जुइगु स्वभाव दु ” धइगु क्लेश रूपौ धू व मल रहितगु धर्मचक्षु उत्पन्न जुल ।

एसेव धम्मो यदि तावदेव, पच्चव्यत्य पदमसोकं ।
अदिट्ठं अब्भतीतं, बहुकेहि कप्पनहुतेही'ति ॥

“ थुलि हे जक जूसां नं जिमिसं माला जुयागु धर्मं ध्व हे
खः । शोक रहितगु अमृत निर्वाणयात् छलपोलपिसं सीका
बिज्यात् । व धर्मं मखंगुलि (जिमिसं) आपालं कल्पान्कल्प बिते
याना बये धुन । ”

अले मौद्गल्यायन परिव्राजकं सारिपुत्र परिव्राजकयात् थथे
धाल- 'आवुस, कीपि भगवान शास्तायाथाय् वने नु । वस्पोल भगवान
की शास्ता खः । '

'आवुस, थुपि निसःत्या परिव्राजकपि कीगु आधारय् कीगु
खवाः स्वया थन च्वं च्वन । न्हापां इमिके न्यना स्वये [इमित
खबर बी] । इमिसं गथे मती तइ अथे याइ । '

सारिपुत्र मौद्गल्यायनपि गन इपि परिव्राजकपि दु, अन
वन, वना इपि परिव्राजकपिन्त थथे धाल-“आवुसपि, जिपि
भगवानयाथाय् वने त्यना । वस्पोल भगवान जिमि शास्ता खः । ”

जिपि आयुष्मानपिनिगु भरोसाय् आयुष्मानपिनिगु खवाः स्वया
थन च्वं च्वना । यदि आयुष्मानपिसं महाश्रमणयाथाय् ब्रह्मचर्यं
पालन यात् धाःसा जिपि फुकसिन नं महाश्रमणयाथाय् हे ब्रह्मचर्यं
पालन याये ।

सारिपुत्र व मौद्गल्यायनपि गन सञ्जय परिव्राजक दु, अन वन । वना सञ्जय परिव्राजकयात् थथे धाल-‘आवुस, जिपि भगवानयाथाय् वने त्यना । वस्पोल भगवान जिमि शास्ता खः ।’

आवुस, म्वाल वने मते । की स्वम्हसिन थुपि फुक गणयात् कः घाये । निकोलनं स्वकोलनं सारिपुत्र मौद्गल्यायनपिसं सञ्जय परिव्राजकयात् थथे धाल-‘आवुस’ जिपि भगवानयाथाय् वने त्यना । वस्पोल भगवान जिमि शास्ता खः ।

‘आवुसपि, म्वाल, वने मते । की स्वम्हसिन थुपि फुक गणयात् कः घाये ।’

सारिपुत्र मौद्गल्यायनपि इपि निसःत्या परिव्राजकपि व्वना गन वेलुवन विहार दु, अन वन । सञ्जय परिव्राजकया म्हुतुं उघ्रमे क्वागु हि पिहाँ बल (क्वागु हि ल्हूत) ।

भगवान बुद्धं तापाकनिसे वया च्वापि सारिपुत्र मौद्गल्यायन-पिन्त खंका विज्यात् । खना भिक्षुपिन्त सःता विज्यात् “भिक्षुपि, (थुपि) कोलित व उपतिस्स निम्ह पासापि वया च्वन । थुपि जिम्ह अग्रपि बांलागु ज्वःदुपि छज्वः श्रावकपि जुइ ।”

गम्भीरे जाणविसये ।

अनुत्तरे उपधिसङ्घये ॥

विमुत्ते अप्पत्ते वेलुवनं ।

अथ ने सत्था व्याकासि ॥

“ गम्भीरगु ज्ञानया विषय जुया च्वंगु उपधि क्षय जुया च्वंगु, ज्वःसदुगु निर्वाणय् आरम्मण यायेगु रूपय् क्लेश मदुपि सारिपुत्र मौद्गल्यायनापि बेलुवन विहारय् मथ्यत्रं शास्तां भविष्यय वाणि याना विज्यात । ”

एते द्वे सहायका ।

आगच्छन्ति कोलियो उपतिस्सो च ॥

एतं मे सावकयुगं ।

भविस्सति अगं भद्दयुगंति ॥

“ कोलित व उपतिस्स थुपि निम्ह पासापि वया च्वन । थुपि जिह्वा अग्रपि बांलागु ज्वःदुपि छज्वःश्रावकपि जुइ । ”

सारिपुत्र मौद्गल्यायनपि गन भगवान दु, अन वन । वना भगवानया पाली छयो दिका भगवानयात थथे निवेदन यात— “भन्ते भगवन्, जिमिसं छःपिन्थाय् प्रव्रज्या व उपसम्पदा कामना याना च्वना । ”

भगवान बुद्धं आज्ञा जुया विज्यात — “वा भिक्षुपि, बांलाक कना तयागु धर्म खः । दुःख अन्त बायेया निति उत्तमगु आचरण-यात आचरण या । ”

व वचन हे इपि आयुष्मानपिनि उपसम्पदा सम्पन्न जुल ।

अभिज्ञातपिनि प्रब्रज्या

उगु समयय् प्रसिद्ध प्रसिद्धपि मगध देशया कुलपुत्रपिसं भगवान-
माथाय् उत्तमगु भाचरणयात भाचरण याना च्वन । मनूतयेसं निन्दा
याइगु जुया च्वन, उपहास याइगु जुया च्वन, दोष बिया खँ ल्हा-
इगु जुया च्वन-

‘श्रमण गौतम काय् ह्याचाय् मदयेकेषा निति आचरण बाना
च्वंम्ह खः । श्रमण गौतम विधवा मायेया निति आचरण याना
च्वंम्ह खः । श्रमण गौतम कुलवंश न्हंका छ्बयेषा निति आचरण
याना च्वंम्ह खः । व श्रमणं द्वःछिम्ह जटिलपिन्त प्रब्रजित माये
धुंकल । थ्व सञ्जयया शिष्य जुया च्वंपि निसःस्वा परिव्राजकपित नं
प्रब्रजित याये धुंकल । थुपि प्रसिद्ध प्रसिद्धपि मगधया कुलपुत्रपिसं
नं श्रमण गौतमयाथाय् ब्रह्मचर्य आचरण याना च्वन ।’

Dhamma.Digital

भिक्षुपिन्त खनेव माथा द्वारा चोदना बाना च्वनीगु जुया च्वन-

आगतो खो महासमणो, मागधानं गिरिब्वजं ।
सब्बे सञ्जये नेत्थान, कंसु दानि नयिस्सती’ति ॥

“महाश्रमण न्यागः पर्वतं बाहुइका तःगु मगधया राजगृह
नगरय् थ्यंक वये धुंकल । फुक सञ्जयया शिष्यपिन्त यंके धुंकल ।
आः सुयात यंकीगु जुइ ?”

भिक्षुपिसं इपि मभूतयेसं निन्दा भाना जूगु, उपहास याना जूगु,
दोष बिया खँ ल्हाःगु सःताल । इपि भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयांत थुगु
कारण निवेदन यात ।

‘भिक्षुपि, व निन्दा, उपहास, दोषारोपण शब्द ताकाल तक
च्वनी मखु, न्हेन्हु हे जक जुइ । न्हेन्हु बिते जुइवं मदया वनी ।’
अथे जूसां भिक्षुपि, इमिसं छिमित यदि थ्व गाथा द्वारा चोदना यात धाःसा-

आगतो खो महासमणो, मागधानं गिरिब्वजं ।
सब्बे सञ्जये नेत्वान, कंसु दानि नयिस्सती’ति ॥

“महाश्रमण न्यागः पर्वतं चाहुइका तःगु मगधया राजगृह
नगरय् थ्यंक वये धुंकल । फुक सञ्जपया शिष्यपिन्त यंके धुंकल ।
आः सुयात यंकीगु जुइ ?”

इमित छिमिसं थ्व गाथा द्वारा निसः न्यु-

नयन्ति वे महावीरा, सद्धम्मेन तथागता ।
धम्मेन नयमानानं, का उसूया विजानत’न्ति ॥

“आपालं कोशिस याना च्वपि महावीर तथागतपिसं धात्थ हे
सद्धमं यंका च्वन । धार्मिक पूर्वकं यंका च्वपि विद्वानपिन्त ईर्ष्या
भानाया छु प्रयोजन दु ?”

उगु समयय् मनूतयेसं भिक्षुपिन्त खना थ्व गाथा द्वा । चोदना यात-

आगतो खो महासमणो, भागधानं गिरिब्वजं ।
सब्बे सञ्जये नेत्वान, कंसु दानि नयिस्सती'ति ॥

“महाश्रमण न्यागः पर्वतं चाहुइका तःगु मगत्रया राजगृह
नगरय् थ्यंक वये धुंकल । फुक सञ्जयया शिष्यपिन्त यंके धुंकल ।
आः सुयात यंकीगु जुइ ?”

भिक्षुपिसं इपि मनूतयेत थ्व गाथा द्वारा लिसः बिल-
नयन्ति वे महावीरा, सद्धम्मेन तथागता ।
धम्मेन नयमानानं, का उसूया विजानत'न्ति ॥

“आपालं कोशिस याना च्वंपि महावीर तथागतपिसं धात्थे हे
सद्धमं यंका च्वन । धार्मिक पूर्वकं यंका च्वंपि विद्वानपिन्त ईष्प्या
यानाया छु प्रयोजन दु ?”

मनूतयेसं शाक्यपुत्र श्रमणपिसं धर्मं पूर्वकं यंका च्वन अधर्मं
पूर्वकं मखु हँ” धका (सीव) व शब्द न्हेन्हु हे जक च्वन । न्हेन्हु
बित्ते जुइवं मदया वन ।

सारिपुत्र मौद्गल्यायनपिनि प्रब्रज्या कथा क्वचाल
प्यंगुगु भाणवार फवचाल

• मुद्रकः- "भरतिको प्रेस" गाबहाल टोल, बुबहाल, ललितपुर, नेपाल ।